

Bistriški Odmevi

glasilo Občine Ilirska Bistrica

| avgust 2018

| št. 74

| 5300 izvodov

| brezplačno

RUDI BUČAR OSVOJIL
SRCA BISTRIČANOV

100. OBLETNICA USTANOVITVE
GODBE NA PIHALA V ILIRSKI
BISTRICI

TINKARA KOVAČ
NAVDUŠILA NA PREMU

Pred vami je poletna številka občinskega glasila *Bistriški odmevi*. Upam, da je za vami nepozabno poletje, polno dragocenih trenutkov, ki so se vam za vedno vtisnili v spomin. Verjamem, da ste si odpočili od vsakdanjega hitrega tempa življenja in boste kos vsem izzivom, ki vas čakajo to jesen.

Na naslednjih straneh si lahko preberete o dveh nepozabnih koncertih, ki smo jima bili priča to poletje v našem kraju. Primorska glasbena virtuoza Rudi Bučar in Tinkara Kovač sta poskrbela za resnično čustvena in edinstvena dogodba, ki vsekar sodita med nepozabne trenutke. Otroci in najmlajši so si že drugo leto zapored ogledali neverjetno zabavne predstave Ane Desetnice, ki je v Park Nade Žagar privabila številne radovedne nadobudneže.

V tokratni izdaji objavljamo Javni poziv za finančne spodbude dijakom Gimnazije Ilirska Bistrica, ki znaša 40 evrov na mesec. Preverite, če izpolnujete pogoje za pridobitev in ne pozabite, da je rok za prijavo 28. september 2018!

Ali še nimate izbranega osebnega zdravnika ali zobozdravnika? Objavljamo tabeli s podatki o prostih mestih. Bi želeli izvedeti kaj več o zdravi prehrani, opuščanju kajenja in spoprijemanju s stresom? Pridružite se delavnicam, ki jih organizira Zdravstveno-vzgojni center in zaživite boljše življenje.

To poletje je bilo vsekakor pestro in zanimivo, kot verjamem, da bo zanimivo tudi branje dopustniško obarvanih prispevkov naših bralcev.

Dragi šolarji in šolarke!

3. septembra boste znova sedli v šolske klopi. Dovolite mi, da vam v imenu uredniškega odbora Bistriških odmevov zaželim uspešno šolsko leto. Želimo vam veliko na novo pridobljenega znanja, delovnega elana, odličnih ocen in novih prijateljstev!

Srečno!

Tjaša Kaluža, odgovorna urednica

Vaše prispevke za septembrsko številko pričakujemo najpozneje do 15. septembra 2018 na elektronski naslov: odmevi@ilirska-bistrica.si

Več informacij o dogodkih in uradnih objavah najdete na spletni strani Občine Ilirska Bistrica: www.ilirska-bistrica.si

AKTUALNO

Rudi Bučar osvojil srca Bistričanov	3
Tinkara Kovač navdušila na Premu	4
Ana Desetnica znova obiskala Ilirsko Bistrico	5
Primorska za vedno	6
Javni razpis za denarne spodbude za dijake Gimnazije Ilirska Bistrica	7

OBČINSKI ODMEVI

Kontaktne podatke organov in javnih zavodov v občini Ilirska Bistrica	8
---	---

GOSPODARSTVO, KMETIJSTVO IN TURIZEM

Toplotna izolacija ovoja stavbe	9
---------------------------------	---

ODMEVI IZ NAŠIH KRAJEV

100. obletnica ustanovitve Godbe na pihala Ilirska Bistrica	10
Plemenito srce reševalcev	12
Naših 80 let	17
60-letnica Lovske družine Prem	19

SOCIALNO VARSTVO IN ZDRAVJE

VGC	20
Obvestilo o izbiri zdravnika in zobozdravnika v ZD Ilirska Bistrica	23
Poslanica RKS ob 65. obletnici krvovalstva na Slovenskem	25

KULTURA

»Pesem moja« kantavtorja Toneta Škrlija iz Knežaka	27
Umetniki združili moči za dober namen	28
Lepote narave, ujete v Simoničev objektiv	29
ŽePZ Prem in »Slovenija na Ohridu«	31

ŠOLSTVO IN ŠPORT

Uspešno leto za OŠ Podgora Kuteževo	36
Pestro dogajanje ob koncu šolskega leta v vrtcu pri OŠ Toneta Tomšiča Knežak	37
Aktivnosti KK Plama Pur v juliju	39
Ruševci zasedajo Čezsoške tolmune	40

NAPOVED DOGODKOV

Koledar dogodkov v občini Ilirska Bistrica	43
--	----

RAZVEDRILLO

Nagradna križanka Bistriških odmevov	44
--------------------------------------	----

Bistriški odmevi – glasilo Občine Ilirska Bistrica

Izdajatelj: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **Odgovorna urednica:** Tjaša Kaluža | **Uredniški odbor:** Boštjan Primc, Adriana Kocjančič, Špela Barba, Maja Uljan, Stanislav Zver, Anja Zidar in Nevenka Ujčič | **Sedež uredništva:** Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **E-naslov:** odmevi@ilirska-bistrica.si | **Lektoriranje:** Tamara Rojc | **Oblikovanje:** Ida Demšar, www.design-demsar.si | **Tisk in grafična priprava:** PRESENT d.o.o., Dolenjska cesta 43, 1000 Ljubljana | **Naklada:** 5300 izvodov | **ISSN** 2536-2917 | Glasilo brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva v Občini Ilirska Bistrica. | Uredništvo si pridružuje pravico krajšanja prispevkov in spremembe naslovov. Avtorica nepodpisanih člankov je odgovorna urednica. Prispevkov ne honoriramo. | **Fotografije:** Klavdij Ujčič, Egon Zevnik, Sandra Krebelj, Franc Gombač, Maja Uljan, Stojan Spetič, Rajko Kranjec, Petar Nikolič, Jože Valenčič, Vitomir Dekleva, Vojko Čeligoj, Katja Čekada, OŠ TT Knežak, OŠ Podgora Kuteževo, ŠD Freia, TD Pivka, DU Ilirska Bistrica, ŽePZ Prem, Tekatko društvo Bistr, KK Plama pur, LD Prem, Glasbena šola Ilirska Bistrica, ŠD Freia, Rod Snežniških Ruševcev, Gimnazija Ilirska Bistrica. | **Fotografija na naslovnici:** Tjaša Kaluža

RUDI BUČAR OSVOJIL SRCA BISTRIČANOV

Primorski kantavtor je pred polno Veliko dvorano Doma na Vidmu priredil nepozaben koncert. V dve uri trajajočem programu je predstavil izbor svojih najboljših pesmi, ki jih je občinstvo prepevalo z njim v en glas.

Rudi Bučar je v sproščenem vzdušju Bistričanom postregel s stilsko raznolikim repertoarjem, ki je obsegal vse od avtorskih pesmi, tradicionalnih ljudskih napevov, priredb istrskih napevov do festivalskih uspešnic.

V družbi zvestih prijateljev – harmonikarja Janeza Dovča in tubista Gorana Krmaca – je publiko očaral s svojimi »sentimenti« in osebnoizpovedne, intim-

nejše zgodbe uspešno prepletel z domačnostjo, tradicijo ter vonjem po morju in borovcih.

Zbrani so lahko prisluhnili skladbi *Dam ti jutro*, v kateri se je zavedni Izolan sprehodil po semedelskih cestah, in romantičnemu prvencu *Ti*, s katerim je navdušil na festivalu Melodije morja in sonca 2014. Nežnejšemu spolu se je prikupil s pesmijo *Samo ti in* s skladbo *Naj traja*, ki

je prejela veliko nagrado strokovne žirije za najboljšo skladbo v celoti na Slovenski popevki 2011. Istrski temperament je prišel do izraza v zmagovalni pesmi *Melodij morja in sonca* 2017, uspešnici *Sen znala jes*, ter v skladbah *Marija istrjana* in *Kemu si dala rožice*. Občinstvo je z veseljem prisluhnilo tudi ljudskim in ponarodelim skladbam – od *La mula Jole* in *Vstajenje Primorske* do *Bella ciao*.

Rudi Bučar je vsestranski glasbenik, ki je leta 2012 zaključil študij jazz petja in aranžiranja na Akademiji za glasbo v Trstu, predstavlja istrske ljudske napeve ter skrbi za promocijo istrske kulture v preostalih delih Slovenije in onkraj meja. Ta izjemen primorski folk glasbenik je za zaključek koncerta poskrbel za svojevrstno presenečenje. Skupaj s svojima članoma *Istrabenda* je na oder povabil domačega folk glasbenika Gregorja Volka iz *Tria Volk folk* in s skupnimi močmi so zadoneli stih slovenske narodne *Ena ptička priletela*, katere izvedba je požela bučen aplavz publike. ●

TINKARA KOVAČ NAVDUŠILA NA PREMU

Nadarjena primorska umetnica je bistrškemu občinstvu na gradu Prem pripravila pravo glasbeno poslastico. V svojem nastopu je predstavila največje uspešnice iz svoje bogate glasbene kariere.

Idilično dvorišče gradu Prem je služilo kot edinstvena kulisa večeru, polnemu romantike in iskrenih čustev. Koncert pod zvezdnatim nebom je postregel z izbranim repertoarjem, ki je dodobra razgrel občinstvo. Tinkara Kovač je s svojo

dan, življenje. Svoj nastop pa je zaključila s svetovno uspešnico Leonarda Cohena *Hallelujah*.

Tinkara Kovač je uspešna glasbenica – pevka, diplomirana flavtistka, producentka, samozaložnica, avtorica glasbe,

prva nagrada na Festivalu MMS 1997, 8 Zlatih petelinov leta 1998, zlata in platinasta odličja za vse albume, druga nagrada na izboru za Evrovizijo v Sloveniji leta 1999, najboljši video in skladba na TV MP3 NOW v Londonu leta 2000, uvrstitev njene avtorske skladbe *Reason Why* med deset najboljših na mednarodnem tekmovanju leta 2003, glavna nagrada za najboljšo interpretacijo na festivalu MMS 2014, zmaga na EMI 2016 in finale na Eurosongu 2016, najbolj predvajana skladba leta 2016 – skladba *Spet in drugo*. Vsestranska umetnica ima za seboj preko tisoč koncertov tako doma kot tudi v sosednji Hrvaški, Italiji in Avstriji, na katerih je sodelovala s številnimi svetovno znanimi glasbenimi imeni.

Koncert Tinkare Kovač je za nastopom Rudija Bučarja že drugi glasbeni presežek, ki ga je v okviru *Poletja v Ilirski Bistrici* in na Premu uspešno organiziral TIC Ilirska Bistrica v sodelovanju z Občino Ilirska Bistrica. ●

spremljevalno zasedbo očarala publiko z največjimi hiti, kot so: *Ne odhaja poletje*, *Znam živeti (na tleh)*, *Veter z juga*, *Ko bo prišel*, *Sonce v očeh*, *Spezzacuori* in s pesmijo avtorja Toneta Pavčka *Dober*

priredb in besedil, predsednica *Društva Vilenica* in predsednica *Sindikata glasbenikov Slovenije*. V enainvajsetih letih svojega delovanja na glasbeni sceni je prejela številne nagrade, kot so:

ANA DESETNICA ZNOVA OBISKALA ILIRSKO BISTRICO

Vrt Sokolskega doma je zadnjo soboto v juniju zaživel z urbano umetnostjo. Že drugo leto je Ilirska Bistrica v sklopu prireditev Poletje v Bistrici in na Premu gostila vseslovenski mednarodni festival uličnega gledališča Ano Desetnico.

Organizatorja dogodka TIC Ilirska Bistrica in Mladinski klub Nade Žagar (MKNŽ) sta dogajanje popestrila z otroškimi delavnicami, kjer so otroci v znamenju gledališča izdelovali maske. Sledil je izbor treh predstav, katerih vsebine so bile namenjene mlajšim in starejšim obiskovalcem. Prva v nizu je bila predstava *Riba* v izvedbi slovenske skupine *PolPet*. Ulično gledališče ponuja nove dimenzije, ki se odpirajo z inte-

rakcijo med nastopajočimi in publiko. Nizozemska skupina *Ravart* je v vlogi starčkov, polnih energije in kreativnega navdiha, pospravila vrt, dvorila in se ob pomoči otrok naučila spuščati po toboganu. Vsebino in sestavine svojih predstav jim nudi občinstvo in tako vsakodnevno življenje spremenijo v gledališče. Trije prikupni starčki Tom, Tom in Tom so s pohodno predstavo iz slehernega gledalca privabili nasmeh in sode-

lovanje, kar je umetnikom dalo navdih in možnost za vrhunski nastop. Ulično dogajanje se je zaključilo z izjemno plesno predstavo *Zmajevo zrcalo*. Pripovedka o iskalcu zmaja v izvedbi slovensko-hrvaško-mehiške zasedbe *Fluid balance team*, ki je prepotovala celo Zemljo, je bila prepletena z elementi sodobnega in izraznega plesa, akrobatike in cirkusa do borilnih veščin in klasičnih kitajskih plesov s pahljačami. ●

Maja Uljan

PRIMORSKA ZA VEDNO

Letošnja slovesnost ob državnem prazniku Priključitev Primorske k matični domovini bo v soboto, 15. septembra, ob 11. uri v Komnu. Dogajanje bo na travniku, kjer se je pred natanko štiridesetimi leti zbrala velika množica ljudi, ki so počastili spomin na petintrideset let sprejetja avnojskega sklepa, da se primorska zemlja priključi matični domovini.

PROGRAM PRIREDITVE

Na osrednji prireditvi v soboto, 15. septembra 2018, se bo na glavnem odru zbralo dvesto nastopajočih: pevcev, glasbenikov in recitatorjev, ki nas bodo spomnili na trenutke iz naše zgodovine, ko so se naši predniki borili za svobodno rabo slovenskega jezika. Po pozdravnih nagovorih Marka Bandellija, župana Občine Komen, ter članice Občinskega združenja borcev Komen in podpredsednice ZZB Slovenije, dr. Ljubice Jelušič, bo slavnostni govornik Dušan Jelinčič, tržaški pisatelj, novinar, alpinist in sin enega od ustanoviteljev TIGR-a, Zorka Jelinčiča. V kulturnem delu programa bodo nastopili: Pihalni orkester Komen z dirigentom Matijo Tavčarjem, MePZ Cominum Komen z zborovodkinjo Ingrid Tavčar, PPZ Pinko Tomažič z orkestrom in dirigentko Pio Cah. Nastopali bodo tudi: Lučka Počkar in Primož Forte, Martina Feri, Branko Zavran s kitaristom Urošem Rakovcem, Drago Mislej Mef ter Lara Jankovič ob spremljavi kitar Ravi Shrestha in Tilna Stepišnika.

PRIMORSKA ZA VEDNO

71. OBLETNICA PRIKLJUČITVE PRIMORSKE K MATIČNI DOMOVINI

NASTOP ŽENSKEGA PEVSKEGA ZBORA **KOMBINAT**

50. OBLETNICA UGLASBITVE PESMI "VSTAJENJE PRIMORSKE"

40. LET SPONTANE ODLOČITVE LJUDSTVA, DA "VSTAJENJE PRIMORSKE" POSTANE HIMNA

KOMEN

15. SEPTEMBER 2018

OBČINA KOMEN

Občinsko združenje borcev za vrednote NOB Komen

Kot vedno nas bo zadnja pesem *Vstajenje Primorske* še enkrat opozorila na antifašistično naravnost in boj naših ljudi. Točno na mestu letošnje proslave je pred 40-imi leti zapelo to pesem približno 350 pevcev združenih pevskih zborov Primorske pod taktirko Klavdija Koloinija in prvič se je zgodilo, da so ob refrenu prisotni spontano vstali. Od takrat ponosno vstanemo vedno, ko se poje himnični del Vstajenja Primorske.

Koncert Ženskega pevskega zbora **Kombinat**

Ob 13.30 bo na istem prizorišču koncert ŽPZ **Kombinat**, ki nas bo s svojimi pesmimi popeljal v zgodovino spomina na težke čase boja naših ljudi za preživetje in vsakdanji kruh. Vabimo vas, da skupaj prisluhnemo mladim in odločnim pevkam.

PREDSTAVA KONJENIŠKEGA KLUBA ŠTJAK

Čas med obema dogodkoma nam bodo popestrili jahači Konjeniškega kluba Štjak, ki nam bodo na bližnji maneži prikazali figure klasične šole jahanja. Zanimiv prikaz veščin jahanja bo komentiran.

DAN PREJ

V petek, 14. septembra, bo ob 17. uri v prireditvenem šotoru v Komnu sprejem za župane vseh štiriindvajsetih primorskih občin, pridružili pa se nam bodo tudi župani iz sosednje Italije. Na tem srečanju bo predstavljena nova knjiga Miloša Ivančiča *Primorska dežela*. Nastopil bo Mladinski pevski zbor OŠ Komen pod vodstvom zborovodkinje Andreje Rustja. Zapele nam bodo pevke Kulturnega društva Karel Štrekelj iz Komna. Celoten program bo povezovala Ana Godnik. Po končanem uradnem delu bo na razpolago mikrofona za vse župane ali predstavnike občin, ki se bodo želeli predstaviti na tem srečanju. V nadaljevanju pa nam bo zaigral »županov bend«, ki ga vodi župan Občine Postojna, gospod Igor Maretič.

Poskrbljeno bo tudi za gostinski del. Ponujeni bodo pravi idrijski žlikrofi, pristna primorska jed, dober kraški pršut in seveda naša odlična kraška vina.

Prijazno vabljeni, da se skupaj spomnimo pomembnih trenutkov svoje primorske zgodovine!

Za člane ZZB Ilirska Bistrica in ostale občane je organiziran brezplačni prevoz. Avtobus bo odpeljal iz avtobusnega postajališča ob Domu na Vidmu v soboto, 15. septembra, ob 9. uri.

Prijave sprejemamo na telefonski številki: 040 610 901. ●

Stanislav Zver

LOKALNE VOLITVE 2018

Redne volitve v občinske svete in redne volitve županov bodo v nedeljo, 18. novembra 2018. Za dan razpisa volitev, s katerim začno teči roki za volilna opravila, se šteje ponedeljek, 3. september 2018.

Državna volilna komisija

Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica na podlagi Odloka o proračunu Občine Ilirska Bistrica za leto 2018 (Uradni list RS št. 10/2018) ter na podlagi 5. člena Pravilnika o dodeljevanju denarnih spodbud dijakom Gimnazije Ilirska Bistrica (Uradni list RS, št. 5/2017, z dne 03.02.2017), objavlja

JAVNI POZIV ZA DENARNE SPODBUDE ZA DIJAKE GIMNAZIJE ILIRSKA BISTRICA

- 1. Naročnik:** Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica
- 2. Predmet poziva:** Predmet poziva je dodeljevanje denarnih spodbud dijakom Gimnazije Ilirska Bistrica.
- 3. Pogoji za uveljavitev pravice do spodbude**
Pravico do spodbude lahko uveljavlja prijavitelj, ki izpolnjuje naslednji pogoj:
 - ob prijavi mora biti vpisan v Gimnazijo Ilirska Bistrica, in sicer v 1. letnik programa tehnik računalništva oziroma gimnazije.Pravico do spodbude lahko uveljavljajo tudi dijaki, ki so prejemniki katerekoli štipendije.
- 4. Višina denarne spodbude:**
Višina spodbude znaša 40 evrov mesečno na dijaka za posamezni letnik šolanja ob izpolnjevanju pogojev predmetnega pravilnika.
- 5. Dokumentacija in vrste dokazil, ki jih mora predložiti prijavitelj**

Prijavitelj svojo pravico do spodbude uveljavlja s prijavo na javni poziv. Prijavo mora prijavitelj podati na obrazcu, ki je sestavni del javnega poziva in je na voljo na spletni strani ali v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica. K prijavi priloži:

- fotokopijo osebne dokumenta,
- fotokopijo transakcijskega računa,
- potrdilo o vpisu.

6. Rok za oddajo prijav je 28. 9. 2018 do 10. ure.

Upoštevane bodo popolne prijave, ki bodo prispele najpozneje do **28. 9. 2018 do 10. ure**, na naslov Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica ali bodo do tega roka oddane v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica, pritličje levo. Na kuverti mora biti napisano JAVNI POZIV ZA DENARNE SPODBUDE ZA DIJAKE GIMNAZIJE ILIRSKA BISTRICA. Prijavi priložite zahtevano dokumentacijo.

Prijave, prispele po razpisnem roku, ne bodo upoštevane pri obravnavi in bodo zapečatenе vrnjene prijavitelju. Kandidati bodo o izbiri obveščeni predvidoma v roku 30 dni od odločitve komisije.

Dodatne informacije in pojasnila v zvezi z Javnim pozivom lahko zainteresirani dobijo na tel. št. 05/71 12 331, kontaktna oseba Luka Špilar, ali preko elektronske pošte: luka.spilar@ilirska-bistrica.si. ●

Številka: 410-116/2018-1
Datum: 7. 8. 2018

OBČINA ILIRSKA BISTRICA

Po pooblastilu župana

Direktorica OU, Andreja Derenčin, univ. dipl. prav.

KONEC POČITNIC – PREVIDNO NA CESTI

Začenja se novo šolsko leto. Vse voznike pozivamo k večji previdnosti in pozornosti na različnih lokacijah – predvsem v okolici prehodov za pešce, vrtcev in šol.

Počitniška doživetja, prvi šolski koraki in množica spominov velikokrat povzročijo mladostniško vihravost in razigranost ter posledično zmanjšano previdnost, kar od voznikov zahteva dodatno pozornost. Otroci so kot prometni udeleženci nepredvidljivi, saj prometne predpise pogosto spregledajo oziroma si jih razlagajo po svoje.

Vsi udeleženci v prometu lahko s prometno kulturo, upoštevanjem različnih elementov varne in premišljene vožnje prispevamo k večji varnosti tako v prvih septembrskih dneh kot tudi skozi celotno šolsko leto.

Vsem udeležencem v prometu želimo srečne, predvsem pa varne poti in varno vožnjo! ●

*Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu
Ilirska Bistrica*

MERKANT il
Knežak 3, 6253 KNEŽAK
Kakovost s tradicijo

www.merkantil.si

PRODAJA IN DOSTAVA KURILNEGA OLJA

PRODAJA TEHNIČNIH PLINOV

 kisik	 vodik	 varilne in ostale
 argon	 acetilen	 mešanice plinov
 dušik	 ogljikov dioksid	

Tel: 05/7882-064

PODATKI ORGANOV UE

KONTAKTNI PODATKI ORGANOV IN JAVNIH ZAVODOV V OBČINI ILIRSKA BISTRICA

Občina Ilirska Bistrica Bazoviška cesta 14 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 11. ure		od 8. ure do 11. ure in od 12. ure do 16.30		od 8. ure do 11. ure		
Upravna enota Ilirska Bistrica Bazoviška cesta 14 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 7.30 do 12. ure in od 13. ure do 17.30		od 8. ure do 13. ure		
Geodetska uprava RS Območna geodetska uprava Koper, Pisarna Ilirska Bistrica Gregorčičeva cesta 2 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 17.30		od 8. ure do 13. ure		
Finančna uprava RS, Finančni urad Postojna, Sektor za davke, Pisarna Ilirska Bistrica Gregorčičeva cesta 2 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure		od 7. ure do 12. ure in od 13. ure do 17. ure				
CSD Ilirska Bistrica Bazoviška cesta 32 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure		od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 17. ure		od 8. ure do 13. ure		
Zavod za zaposlovanje, Območna služba Koper, Urad za delo Ilirska Bistrica Bazoviška cesta 25 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 17. ure		od 8. ure do 13. ure		
Zavod za zdravstveno zavarovanje, Območna enota Koper, Izpostava Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 25 A 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 17. ure		od 8. ure do 13. ure		

TOPLOTNA IZOLACIJA OVOJA STAVBE

Zunanji ovoj stavbe nas ščiti pred padavinami, vlago, nizkimi ali visokimi temperaturami, sončnim sevanjem in hrupom. Da dosežemo optimalne rezultate vse teh zahtev, moramo samo izvedbo pravilno in strokovno načrtovati in seveda brezhibno izvesti.

Pravilnik o učinkoviti rabi energije v stavbah (v nadaljevanju Pravilnik) nam dodeli neko letno količino energije za ogrevanje glede na faktor oblike in ogrevano površino stavbe. Da tej zahtevi ugodimo, gradimo ovoj stavbe iz materialov z dobrimi toplotnoizolacijskimi lastnostmi oz. stavbo »ovijemo« v toplotno izolacijo. V izračunu upoštevamo izgube toplote skozi vse elemente ogrevanega dela stavbe, kot so: zunanji zidovi, okna, streha in tla.

Da zadostimo zahtevam Pravilnika, da mora biti toplotna prehodnost skozi zunanje stene manjša od $U < 0,28 \text{ W/m}^2\text{K}$, kar v praksi pomeni, da moramo zidu iz kamna, debeline npr. 60 cm, ali iz modularne opeke, debeline 30 cm, dodati še 12 cm toplotne izolacije (osnovna kvaliteta). Seveda je to zakonski minimum, zato je večja debelina izolacije samo plus, ki pa v končni ceni investicije ne predstavlja občutnega dodatnega stroška (vsak dodatni centimeter izolacije podraži fasado pribl. za 2 %).

Eko sklad pa v razpisnih pogojih za nepovratne spodbude kot minimalno potrebno debelino izolacije zahteva 18 cm (ko gre za osnovno kvaliteto izolacije in ustrezno manjšo debelino, ko je kvaliteta izolacije boljša, da dosežemo enak učinek izolacije). Za sisteme kontaktno-izolacijskih fasad so dovoljeni le fasadni sistemi, ki imajo evropsko tehnično oceno (ETA).

Načeloma dajemo izolacijo zunaj, le ko je to neizbežno tudi na notranji strani. V kolikor izoliramo zidove zunaj, se nam

ogrevalna toplota akumulira v zidu, s čimer vzdržujemo toplel in suh zid ter tako prispevamo h kvalitetnem ugodju v prostoru. Prostor se sicer ogreva dalj časa, se pa tudi dalj časa ohlaja.

Po zahtevah Pravilnika mora biti toplotna prehodnost stropa proti neogrevanemu podstrešju ali strehe v mansardi manjša od $U < 0,20 \text{ W/m}^2\text{K}$, kar običajno dosežemo z 20 cm debelo izolacijo. Optimalna debelina izolacije pa je 25–30 cm, saj s tem poleg majhnega prehoda toplote navzven v hladnejših mesecih rešimo tudi problem pregrevanja podstrešja v poletnih mesecih. S tem zadostimo tudi pogojem v razpisih Eko sklada, kjer je zahtevana min. debelina izolacije 30 cm (ko gre za osnovno kvaliteto izolacije in ustrezno manjšo debelino kvalitetnejše izolacije ob enakem učinku). Obenem s takšno izvedbo preprečimo zimsko taljenje snega na strehah in z njim povezano zaledenitev ob napušču ter morebitno zamakanje skozi kritino.

Pri izolaciji stropa ali strehe moramo zelo paziti, da ne pride do nepravilne namestitve folij. Veliko pozornost pri polaganju folij moramo posvetiti tudi spojem (ob zidovih, prebojih ipd.), saj nestrokovna in malomarna izvedba v veliki meri vpliva na kvaliteto izolacije in s tem na izgubo toplote. Če polagamo izolacijo v dveh plasteh, položimo prečno eno na drugo in tako izničimo morebitno uhajanje toplote skozi špranje.

Po Pravilniku sme biti toplotna prehodnost tal na terenu in tal nad neogrevanim prostorom $U < 0,35 \text{ W/m}^2\text{K}$ (talno ogrevanje in tla nad zunanjim zrakom $U < 0,30 \text{ W/m}^2\text{K}$). To vrednost dosežemo z izolacijo v debelini 10–15 cm. Ker smo tu največkrat omejeni s svetlo višino prostorov, se debelina izolacije prilagaja tem omejitvam. V kolikor de-

lamo tlake z lahkim toplotno izolacijskim betonom (v kombinaciji z izolacijskim materialom), je debelina betona pač ustrezno prilagojena zahtevam. Eko sklad v razpisnih pogojih (kredit) zahteva najmanj 15 cm izolacijskega materiala (ob enakih zahtevah kot pri ovoju in strehi) za izvedbo toplotne izolacije tal.

K ovoju stavbe spada tudi stavbno pohištvo. Po Pravilniku sme biti toplotna prehodnost energetske učinkovitih oken od $U \leq 1,30 \text{ W/m}^2\text{K}$. Zahteve Eko sklada pa so leseno stavbno pohištvo s toplotno prehodnostjo $U_W \leq 1,1 \text{ W/m}^2\text{K}$, vgrajeno trojno zasteklitvijo in z energijsko učinkovitim distančnikom. Tesnjenje med konstrukcijo in okvirjem mora biti izvedeno po načelu tesnjenja v treh ravneh, kot je opredeljeno v smernici RAL za načrtovanje in izvedbo vgradnje zunanjega stavbnega pohištva. ●

Več informacij glede racionalne rabe in obnovljivih virov energije dobite:

- v vaši svetovalni pisarni (vsak petek, najava na tel.: 05 711 23 ali 05 714 13 61) ali po mailu: spe.ilirskabistrica@gmail.com,
- na Eko skladu: ekosklad@ekosklad.si; informacije na tel.: 01 241 48 20 vsak ponedeljek, sredo in petek med 13.00 in 14.30 ali na brezplačnem telefonu 080 16 69.

Svetovalna pisarna ENSVET

Ilirska Bistrica

Lucjan Batista,

energetski svetovalec mreže Ensvet

100. OBLETNICA USTANOVITVE GODBE NA PIHALA V ILIRSKI BISTRICI

Začetki sedanjega *Pihalnega orkestra Ilirska Bistrica* segajo v leto 1918, ko je bila ustanovljena godba na pihala, takrat imenovana *Pleh banda*. V knjigi *Godbeništvo na Bistriškem*, ki je bila izdana leta 2007, smo v skupini sodelavcev raziskali in opisali številne slikovne dokumente in zabeležili verodostojna pričevanja takrat še živečih poznavalcev dogodkov v zvezi z delovanjem godbeniških skupin. Največ so prispevali: Vojko Čeligoj, Tomo Šajn, Dimitrij Grlj in za podgrajsko področje Franc Gombač.

Iz zapiskov Vojka Čeligoja je razvidno, da je že leta 1893 deloval tamburaški orkester v okviru *Društva Ilirska vila*. Sestavljen je bil iz starejše generacije, v katero sta sodila tudi Albert Domladiš in Anton Šlenc. Drugo generacijo tamburašev, ki je okrog leta 1918 obnovila tamburaški orkester, pa zasledimo skoraj v celoti v novoustanovljeni godbi na pihala.

KAKO JE PRIŠLO DO POBUDE ZA USTANOVITEV GODBE NA PIHALA?

Med starši moje generacije je bilo splošno znano, da je Alojz Milostnik - Drmulov odigral glavno vlogo pri organiziranju in financiranju nove godbe. Iz pripovedi sina pokojnega Lada Milostnika, mojega prijatelja in bivšega sosesa, povzemam sledeče:

Ko se je Alojz Milostnik spomladi leta 1918 predčasno vrnil iz vojne zaradi strelne rane, je kljub bolezni nadaljeval dejavnosti trgovskega podjetnika. Kmalu sta ga obiskala dva bistriška mladeniča s prošnjo, naj prispeva nekaj denarja za nakup glasbil za novo godbo na pihala. Eden od mladeničev je bil prav gotovo Alojz Gärtner. Milostnik jih je zavrnil in predlagal, da je treba zadevo bolj smelo in resno začeti. Ponudil je pomoč pri zbiranju sredstev v krogu bistriških podjetnikov. Ponudil se je tudi, da prevzame nabavo glasbil preko poslovnih zvez, ki jih je imel. Prva nabavljena glasbila so bila razstavljena v izložbi njegove trgovine tekstilnega blaga, kar je spodbudilo ljudi k zbiranju denarja. Četrtno denarja so zbrali z gasilskimi vesellicami. Manjkajočo četrtno denarja

za nabavljena glasbila je Alojz Milostnik pokril sam.

Ustanovni zbor *Društva godbe na pihala* se je zgodil 16. junija 1918 v Smukovi gostilni. Na sliki iz knjige je vidno, da so se ga udeležili nekateri podjetniki – med njimi Alojz Milostnik in bivši tamburaši, poznejši člani godbe na pihala – med njimi Alojz Gärtner v izjemno poudarjeni beli obleki. Že istega leta so se začele vadbe godbenikov na novih glasbilih. Nastopi v lokalnem okolju so se kmalu pričeli, saj so godbeni sestav tvorili že formirani godbeniki, sicer na tamburaških glasbilih. Najstarejšo sliko godbe pa zasledimo šele leta 1921. (Slika 1)

Slika 1:

V ozadju hudomušno kažejo osle: Minkina mama Mici in teta Johana Nagode ter njuna prijateljica Francka Mizgur-Čukova. Alojz Gärtner sedi v beli obleki, ob njem Josip Peterlin-Bravinčev z basom, harmonikar je neznan. Stojijo z leve proti desni: Rudolf Batista-Mešanov, Karlo Muha-Pekov, Ivan Šlenc, neznan, neznan, Alojz Milostnik-Drmulov, Josip Milostnik-Perinšček, neznan in Jože Mikuletič-Madrgočev, otrok spredaj neznan.

Slika 2:

Z leve proti desni sedijo: Ivan Šlenc, Franc Gärtner-Grabčev, neznan, neznan; 2. vrsta Franc Benigar-Perišov, Alojz Gärtner-Dorn, Anton Čekada-Doganov, Vide Oprešnik-Videtov, kapelnik Ivan Pavšič, Ivan Kastelic-Marščev iz Koč, Franc Pegan-Vipavčev, Jože Mikuletič-Madrgočev; 3. vrsta: Ivan Cubr, Karlo Muha-Pekov, Jože Gärtner-Fičo starejši, Jože Slavec-Nežkin, Ludvik Muha-Pekov, neznan, Ivan Šajn-Gurajnc (čebelar).

Čeprav je iz pripovedi Alojza Milostnika ugotovljeno, da je bil prvi kapelnik godbe Čeh (ime neznano), ki je sodeloval pri izbiri in nabavi glasbil in pri sestavi godbenikov, je prevladala ugotovitev, da je bil dejansko **prvi kapelnik Ivan Pavšič** (na sliki 2), ki je pred tem vodil pihalno godbo v Idriji.

Zmotno je ugibanje nekatereh, ki še danes trdijo, da je tudi Trnovo imelo svojo godbo na pihala. To se morda povezuje z dejavnostjo mandolinskega orkestra, ki je deloval v okviru *Prosvetnega društva Trnovo* okoli leta 1925, o čemer je pisal Vojko Čeligoj v *Snežniku* leta 1993, kar je ponovno objavljeno v omenjeni knjigi. Vendar pa je bil godalni orkester sestavljen iz godbenikov iz pihalne godbe in drugih Bistričanov. Sodelovali sta tudi dve ženski – Malka Benigar iz Trnovega in Fani Bizjak (Ličan) iz Bistrice.

DRUGI KAPELNIK IVAN CUBR

Rodil se je 25. decembra 1887 v Žatcu pri Pragi na Češkem. K nam se je preselil iz Opčin pri Trstu leta 1920. Stanoval je v Trnovem v hišici blizu »Dvorane«. Bil je glasbeno izobražen. Že na Opčinah je poučeval mlade godbenike na pihala. Iz Ilirske Bistrice je hodil poučevat mlade na Sušak pri Reki na Hrvaškem. Že istega leta se je vključil v članstvo godbe

na pihala in v omenjeni mandolinski orkester v Trnovem. Po poklicu je bil brivec. Zgradil je malo brivnico na Placu, ki še danes stoji zapuščena. Po odselitvi Pavšiča iz Ilirske Bistrice je okoli leta 1923/24 prevzel dolžnost kapelnika godbe na pihala.

MEDVOJNO OBDOBJE

Godba je delovala na pričetku 2. svetovne vojne v okrilju gasilskega društva, deloma kot profesionalna gasilska enota. Tako je tudi godbenike doletela mobilizacija in premestitev v mestne enote v Italiji in večinoma v Reko. Nekateri so se kmalu umaknili v partizane ali pa so bili internirani v nemška in italijanska taborišča. Nekaj jih je žrtvovalo svoja življenja. Tako je bil tudi sestav godbe na pihala okrnjen, vendar dejavnost godbe ni v celoti zamrla.

Že takrat se je preizkušal kot **kapelnik Alojz Gärtner**. Maloštevilne godbenike je občasno zbral, da so zaigrali budnico kot voščilo ob novoletnih praznikih Alojzu Milostniku in drugim podjetnikom, ki so sodelovali pri financiranju in ustanovitvi godbe.

POVOJNA OBNOVA GODBE NA PIHALA LETA 1951

Takratni pobudniki se nismo zavedali, da se obuditev ali ustanovitev godbe na pihala ponavlja po enakem vzorcu, kot se je zgodil leta 1918. Alojz Gärtner in

Ludvik Ogrizek, sicer delovodja v mizarški delavnici takratne MIKOZE, sta jeseni leta 1950 združila nas mladeniče in nekaj mlajših predvojnih tamburašev, kot so bili: Jože Lenarčič, Milan Šajn in drugi ter tako ustanovila prvi poveljni tamburaški ansambel.

Porodila se je ideja, da bi ustanovili tudi plesni ansambel, ki bi usvojil takratno prodirajočo moderno glasbo, ki smo jo vpijali iz glasbenih filmov. K sodelovanju sem povabil Barile Tonina in Afrič Danila, ki sicer ni sodeloval v tamburaškem društvu, hrepenel pa je po igranju na trobento (korneto). Seveda je bilo brez finančnih sredstev to nemogoče, zato smo se obrnili na predsednika SKUD-a Toneta Tomšiča (Sindikalno kulturno-umetniško društvo) in na Grlj Draga s prošnjo, da nam društvo posodi nekaj glasbil bivše godbe na pihala in 120-basno harmoniko, saj je moja imela le 24 basov. Odgovor je bil: »Zberite vsa glasbila, ki so bila raztresena na domovih bivših godbenikov, mi v društvu pa bomo zagotovili učitelja in kapelnika. Zberite zadostno število mladeničev, ki bodo skupaj z vami tvorili novo mlado godbo na pihala. Ob tem pa lahko organizirate tudi plesni ansambel.«

DALIBOR ŠKUBONJA – UČITELJ IN KAPELNIK

Tako je nova godba na pihala z mladimi godbeniki, med njimi sem bil najstarejši

Slika 3:

Z leve proti desni od spodaj navzgor: Jože Konestabo, Avgust Spetič-Guštoto, Franc Konestabo, Danilo Afrič, Franc Logar, kapelnik Dalibor Škubonja, Vojko Valenčič, Feliks Vergan, Stano Koren, Zorko Šajn, Vitomir Dekleva, Milan Smrdelj, Slavoj Kregar-Ježev, Franc Slavec-Baronov, Edo Čotar, Boris Martinčič, Slavko Kregar-Vrbovčev, Marijo Batista, Anton Barrile, Ivan Jurčič, Henrik Juriševič-Hajnetov in Franc Dekleva.

Slika 4:

Spodaj z leve proti desni: Marijo Kavčič-Janžetov in Niko Mikuletič-Madrgočev; 1. vrsta: Danilo Afrič, Franc Konestabo, Slavko Kregar-Vrbovčev, kapelnik Alojz Gärtner, Anton Barrile, Zorko Šajn, Franc Derenčin-Kudrov; 2. vrsta: Boris Martinčič, Ludvik Muha-Pekov, Franc Slavec-Baronov, Edo Čotar, Boris Štemberger, Marijo Batista, Henrik Juriševič-Hajnetov; 3. vrsta: Ivan Jurčič, Jože Slavec-Nežkin, Karlo Muha-Pekov, Jože Pegan-Vipavčev, Franc Gärtner-Grabčev in Anton Kojanc.

ši, po napornih vajah, pričela nastopati na raznih občinskih proslavah že leta 1952. (Slika 3)

Ta sestava godbe je kmalu začasno zamrla zaradi osipa mladih godbenikov. Nekateri smo morali leta 1954 k vojakom, drugi na šolanje v šolske centre, nekaj pa si je poiskalo delo tudi z begom preko meje v tujino. Zadnji nastop godbe pod vodstvom kapelnika Daliborja Škubonje je bila budnica za novo leto 1954.

ALOJZ GARTNER DRUGIČ KAPELNIK

Novi stari kapelnik je že poleti leta 1954 zbral preostale mlade povojne godbenike, vključil nekaj novih mladih učencev in pritegnil skoraj vse preživele predvojne godbenike ter tako razmeroma hitro ponovno oživel godbo na pihala. Prvič po vojni so godbeniki pridobili spodobne kroje, ki so jih nosili s ponosom še vrsto let. Zadnji nastop godbe se je odvil na proslavi ob 100-letnici *Bistriške narodne čitalnice* avgusta 1964. (Slika 4)

POSKUSI PONOVRNE OBUDITVE GODBE

Mirovanje godbe na pihala je trajalo celih 8 let, vendar so se v tem času nakazale možnosti zgraditve novih temeljev, ki bi godbi zagotavljali trajnejše delovanje in kontinuirano pomlajevanje godbenikov. V takratnih razmerah je bilo treba pričakovati stalen osip članov godbe zaradi šolanja v drugih krajih. Obnavljanje godbe na star način ni bilo več smiselno tudi iz finančnega vidika. Nakazovala se je rešitev, ki jo je uvedel ravnatelj glasbene šole, Alojz Boštjančič. V času njegovega mandata (1966–1970) je glasbena šola uvedla tudi oddelek za pihala, trobila in tolkala. Tako še danes lahko ugotovimo, da je glasbena šola stalni izvir,

ki napaja tudi današnji pihalni orkester. Do dokončno izoblikovanega današnjega pihalnega orkestra so se zvrstile spodaj opisane sestave godbe in kapelniki.

ALFONZ MIŠČEK – KAPELNIK

Godbo na pihala je vodil v letih 1972 do 1975. V glasbeni šoli je bil učitelj za harmoniko in trobento. Poleg skromnega dela mladih učencev glasbene šole so zanimivo sestavo godbe tvorili še stari godbeniki predvojne in povojne generacije in nekateri učitelji iz glasbene šole – seveda začasno, saj so se mladi učenci godbeniki lahko vključevali postopoma, ko so dosegli določeno znanje.

IVO ČARGONJA – KAPELNIK

V bistriški šoli je učil trobila in občasno igral na bariton in pozavno. Godbo na pihala je vodil v letih od 1975 do 1981. V tem obdobju so že prevladovali godbeniki, ki so obiskovali ali končali glasbeno šolo. Fluktuacija učiteljev in s tem kapelnikov iz glasbene šole je pogojevala določeno nestalnost delovanja godbe na pihala. Nastopilo je obdobje ponovnega mirovanja godbe, dokler se ni našla rešitev z domačimi kadri s stalnim bivališčem v domačem kraju.

JOSIP GRGASOVIČ - GRGA – KAPELNIK PIHALNEGA ORKESTRA ILIRSKA BISTRICA

Čeprav je dolga leta služboval v Ljubljani in drugod, vedno kot godbenik in učitelj, se je pogosto vračal v Trnovo – domači kraj svoje žene. Po upokojitvi se je preselil v Trnovo. Kot je napisal v omenjeni knjigi, se je večkrat dobival s prijatelji v Kosezah v gostilni Gršče in jih stalno nagovarjal, da je treba v Ilirski Bistrici ponovno ustanoviti godbo. To so bili: Janez Kirn, takratni župan ob-

čine in pobudnik ustanovitve društva in godbe, Tomo Šajn, Marjan Blokar, Edo Lenarčič in Tone Štemberger, ki so se vse dogovorili na domu Janeza Kirna ob narezanem pršutu in dobrem vinu. Kmalu je stekel dogovor s takratnim ravnateljem glasbene šole Laszлом Balazsom, ki je bil tudi gonilna sila pri uvažanju vedno novih glasbil v predmetnik šole. Takšno dobro sodelovanje danes nadaljuje šola z ravnateljem Martinom Lenarčičem. Grga je že leta 1994 dobil zaposlitev na šoli. Poučeval je trobila in tolkala.

Pihalni orkester Ilirska Bistrica je začel delovati že leta 1996, društvo pa je bilo ustanovljeno leta 1997. Orkester je v tem obdobju štel okrog 50 članov. Velik del orkestra tvorijo učenci glasbene šole in člani *Mladinskega pihalnega orkestra Glasbene šole*.

Josip Grgasovič je orkester uspešno vodil do leta 2015. O uspešnem delu in razvoju orkestra je bilo že veliko povedanega. Poznavalci in ljubitelji glasbe so o tem dobro seznanjeni. Grga je vzorno pripravil kader, ki ga je danes zamenjal – to je **kapelnik Simon Tomažič** iz Trnovega, ki njegovo delo nadgrajuje in kvalitetno dviga renome orkestra.

Od ustanovitve društva je bil njegov predsednik Janez Kirn. Zadnji mandat je to funkcijo prevzel Janko Poklar. Oba imata zasluge, da pihalni orkester pomembno zaznamuje kulturno življenje v Ilirski Bistrici.

Verjamem, da bo predsednik društva Janko Poklar skupaj z orkestrom letos slovesno obeležil 100. obletnico dejavnosti pihalnega godbeništva v Ilirski Bistrici. ●

Vitimir Dekleva

DAN ODPRTIH VRAT DRUŠTVA LJUBITELJEV ŽELEZNIC

Že peti dan odprtih vrat na železniški postaji Trnovo–Ilirska Bistrica je mlajšim in starejšim obiskovalcem postregel s številnimi zanimivimi vsebinami. Platforma, replike vlakov in ostala pestra ponudba Parka Breda so poleg domačinov privabile še številne goste iz sosednje Hrvaške in Italije.

vagonov Slovenskih železnic. BCs 31911 je bil izdelan leta 1917 v Königsfeldu (danes Kralove Pole na Češkem) za Cesarsko-kraljeve avstrijske državne železnice in je eden zadnjih ohranjenih vagonov na nekdanji Južni železnici.

Letos so aktivni člani Društva ljubiteljev železnic Ilirska Bistrica ljubiteljem tehnične dediščine v Parku Breda ponosno predstavili njihovo zadnjo pridobitev – samohodni delovni oder oziroma platformo, ki se je uporabljala za vzdrževanje vozne mreže. Največ zanimanja je požela razstava modelov vlakov in lokomotiv, ki so v času Jugoslavije vozili po progah bivše države in so last zasebnega zbiratelja iz Opčin, Gianluce Battistinija. Prava paša za oči so bile tudi fotografije, ki jih je v svoj objektiv ujel amaterski fotograf Igor Ličen. Zbrani so z veseljem prisluhnili velikemu poznavalcu področja železnic Karlu Rustji, ki je predstavil svojo zadnjo knjigo *Primorske železnice*. Za člane društva ljubiteljev železne ceste je zelo aktivno leto, saj so družno zavihali rokave in prenovili društvene prostore, ki so namenjeni konferenčni in razstavni dejavnosti.

Društvo se je za dolgoletno sodelovanje za uspešno pomoč pri pridobivanju

razstavnih eksponatov zahvalilo Igorju Baši, Karlu Rustji in dr. Josipu Orbanu.

ZGODOVINA DRUŠTVA

V decembru 2010 so se simpatizerji železnic združili v društvo z jasnim ciljem postavitve prve muzejske zbirke o elektro vleki na Slovenskem. Prvi eksponat, ki ga je društvo predstavilo Bistričanom, je bila muzejska električna lokomotiva Breda (361-106), ki se ji je v naslednjem letu pridružila še njena mlajša različica, muzejska električna lokomotiva Meh (362-027). Leto kasneje sta muzejski Park Breda obogatila muzejska kretnica iz leta 1915 in vodni napajalnik italijanskega tipa iz leta 1902. Za svoje uspešno delo pri ohranjanju tehnične dediščine je društvo v letu 2016 od Muzeja Slovenskih železnic prejelo v obnovo, varstvo, hrambo in promocijo tehnične dediščine enega najbolj elegantnih muzejskih

Istega leta so SŽ društvu predale v najem tudi stavbo vodnega stolpa, ki je nekoč služil za napajanje parnih lokomotiv. Lani so s pomočjo zunanjih sodelavcev s področja računalništva pripravili računalniško simulacijo vožnje muzejske električne lokomotive Breda na delu prve elektrificirane proge pri nas od Pivke do Ilirske Bistrice iz leta 1936. Poseben poudarek pri računalniški simulaciji vožnje je na pripravi in vožnji sedaj že muzejske lokomotive Breda.

Člani društva ocenjujejo, da bo po lanskem uspešnem podpisu pisma o nameni za vzpostavitev dislociranega oddelka Muzeja Slovenskih železnic v Ilirski Bistrici, muzej elektro vleke za celotno državo vzpostavljen v bližnji prihodnosti. ●

VAŠ PARTNER, ZA VEČJO VARNOST NA CESTI Z NEVARNIM BLAGOM

ADR

- ▶ PREGLEDI VOZIL
- ▶ PREIZKUSI CISTERN
- ▶ USPOSABLJANJE VOZNIKOV
- ▶ VARNOSTNI SVETOVALEC PRI PREVOZU NEVARNEGA BLAGA
- ▶ KONTROLA TAHO IN OH

- ▶ TEHNIČNI PREGLEDI
- ▶ REGISTRACIJA VOZIL
- ▶ ZAVAROVANJE VOZIL
- ▶ PREPISI VOZIL
- ▶ CEMT PREGLEDI

- ▶ PREGLEDI GASILNIKOV

TIB STORITVE d.o.o., Šercerjeva 17, 6250 Ilirska Bistrica

info@tib-storitve.si www.tib-storitve.si

PLEMENITO SRCE REŠEVALCEV

JAVNA POHVALA REŠEVALCEM IZ BISTRIŠKEGA
ZDRAVSTVENEGA DOMA

Moje ime je Milka Štemberger in v tem prispevku želim pohvaliti ekipo urgentne medicinske pomoči – reševalce, ki me že deset mesecev vozijo na biološko infuzijo v izolsko bolnišnico. Zbolela sem za hudim revmatoidnim artritisom in plemenita ekipa reševalcev mi vsak drugi mesec olajša potovanje na predpisano terapijo na obalo. Koliko potrpljenja imajo, kako lepo delajo s človekom, kako so prijazni in srčni ljudje, nihče ne pove, zato sem se odločila, da o svoji izjemno pozitivni izkušnji spregovorim za naše občinsko glasilo.

Velik privilegij za bolnika je, da te pridejo iskat na dom, te peljejo v bolnišnico, predajo zdravstvenemu osebju bolnišnice, dve uri počakajo, da prejmeš biološko infuzijo in te nato odpeljejo domov. Vse pohvale je vredno, da obstaja tovrsten prevoz v bolnišnico. Sin, ki me je prej vozil, je v službi in me ne bi več mogel tako pogosto peljati na terapijo. Ker drugega prevoza nimam, sem res vesela, da me lahko reševalci odpeljejo, počakajo in pripeljejo nazaj. V reševalnem vozilu sem velikokrat so-
potnik stanovalcev doma starejših obča-

nov, ki gredo na pregled ali poseg v Splošno bolnišnico Izola ali v Ortopedsko bolnišnico Valdoltra, včasih pa imam druženje s prijaznimi reševalci izključno samo zase.

Marsikdo se srečanja z reševalci in reševalnimi vozili boji, saj se ob njih zgrozi in pomisli na vse najslabše – na nesrečo, konec in smrt, a meni predstavljajo izjemno pozitivno izkušnjo, ki ogreje moje srce.

Sama sem v težki situaciji, saj je moja bolezen neozdravljiva, vendar mi biološka infuzija, ki jo prejmem vsaka dva meseca, resnično pomaga in mi je dejansko povrnila vero v življenje ter upanje v boljši jutri.

Iz svoje izkušnje lahko povem, da je bistriška urgentna služba izjemno kakovostno urejena in med drugim mi tudi njihova nesebična in plemenita pomoč daje upanje, da je moja bolezen pod nadzorom.

Zavedam se, da je poklic reševalcev izjemno zahteven tako fizično kot tudi psihično, a njihova pozitivna energija

ja človeka razvedri in prežene še tako črne oblake. Njihovo zavzetost, skrb in marljivost pa le stežka opazimo, če nismo v neposrednem stiku z njimi, saj gre obenem za izjemno skromne in za-
držane ljudi. Vedno so nas učili, da je skromnost lepa čednost, a v tem primeru je prav, da tovrsten plemenit poklic prepoznamo, ga izpostavimo in javno pohvalimo ter tako izrazimo priznanje za trud in nesebično pomoč.

*Dragi reševalci,
želim vam, da še naprej vestno in častno opravljate svoje delo, ki v resnici ni zgolj služba temveč posebno poslanstvo. Kot pravi pregovor, se dobro z dobrim vrača in upam, da tudi vas v prihodnosti čaka še veliko dobrih in lepih stvari! Iz srca hvala! ●*

Milka Štemberger

USPEŠNA IN ODMEVNA POMLAD V KORONARNEM DRUŠTVU

Poleg ključnega rednega celoletnega programa vseživljenjske rehabilitacijske vadbe, ki poteka dvakrat tedensko na devetih lokacijah v mestu in po lokalnih centrih, je za člani in članicami Koronarnega društva zelo pestra spomladansko-poletna sezona.

Komaj je bilo v marcu zaključeno srečanje članstva v Domu na Vidmu, že je bil v začetku aprila na vrsti program enotedenske obnovitvene rehabilitacije v Dolenjskih Toplicah. Poleg kopanja, telesne vadbe in fizioterapevtskih storitev so bili udeleženci programa deležni še dveh strokovnih predavanj – eno je bilo namenjeno zdravstveni preventivi, drugo pa zdravi prehrani. Udeležili so se tudi zanimivega izleta v okolico toplic.

Sledil je prvi letni društveni pohod. V soboto, 21. aprila, smo se množično odpravili na pohod od cerkve sv. Pavla na Starod, si ogledali vaške znamenitosti in se srečali z vaščani ter se povzpeli na Grmado, ki leži na 796 m nadmorske višine. Ob krasnem vremenu je vrh Grmade ponujal čudovit razgled na širšo okolico, pa tudi na Kvarner in na alpske vrhove s Triglavom v sredini. V vaški cerkvi sv. Jožefa smo zapeli in prisluhnili

g. Šuštarju, ki nam je predstavil zgodovinske izsledke o dejstvih, ki kažejo, da je tod morda živel tudi sveti Hieronim. Sledilo je še sproščeno druženje v gostilni Pri Erni v Račicah, kjer smo zapeli kar nekaj pesmi ob Ivanovi harmoniki.

Vsakoletni majski izlet pod geslom *Spoznavajmo slovenske kraje* smo organizirali v soboto, 12. maja, ko smo se odpravili v Kamnik in Kamniško Bistrico. Doživeli smo zanimivo in privlačno srečanje s starodavnim mestom. Prevezla sta nas tudi izvir Kamniške Bistrice in njeno porečje. V domači gostilni na robu mesta so bili zelo dobro pogoščeni.

Bližal se je mesec junij, ko vsako leto društvo organizira t.i. zaključno srečanje s pohodom v naravi. Tokrat smo izbrali pohod iz Zagorja na Šilentabor. Skoraj 80 se nas je zbralo tisto soboto, 2. junija, pred vasjo Zagorje, kjer smo se

najprej ogreli s telovadbo, nato pa krenili v strnjeni koloni na vrh vzpetine Šilentabor na 751 m nadmorske višine. O strateških vidikih in pomenu nekdanje utrdbe je udeležencem obširno govoril g. Ivan Dovgan – Janez Grščetov – ki nas je z zanimivim predavanjem in s težko izbrskanimi skicami popeljal v pretekle čase na območje Zgornje Pivke vse do Snežnika. Po gorskem grebenu smo odšli še do cerkvice sv. Martina, ki nam jo je skupaj z najnovejšimi arheološkimi odkritji predstavila domačinka, ga. Lenarčičeva.

Utrujeni, a zadovoljni tudi z lepim vremenom, smo nato nadaljevali druženje v Okrepčevalnici in piceriji ZALA v Knežaku, kjer so za dobro vzdušje poskrbeli društveni prijatelji skupina *Kerglci izpod Ahca*. Proti koncu druženja smo se odločili še za gasilsko fotografijo in si zaželeli lepo poletje.

Poletje je čas, ko že začnemo priprave na jesenski del sezone. Prva akcija bo ob svetovnem dnevu srca, ko se bomo srečali v soboto, 29. septembra, ob 9. uri pri brunarici na Črnih njivah. Seveda bomo nadaljevali s pohodom po snežniških gozdovih in prepoznavni Srčkovi poti. Druženje bomo nadaljevali s kulturnim programom in še s čim zanimivim.

Pridružite se nam! ●

Jože Valenčič, predsednik KD

IZLET ČLANOV DRUŠTVA UPOKOJENCEV ILIRSKA BISTRICA

Drugo soboto v mesecu juliju smo se člani Društva upokojencev Ilirska Bistrica udeležili izleta v Posavje.

Najprej smo se ustavili na Trojanah zaradi krofov in kavice, nato v Žalcu in si ogledali ter nekateri tudi poskusili pivo iz fontane. Pot nas je v nadaljevanju dneva vodila do Radeč, kjer smo se udeležili programa *Splavarjenje po Savi*. Na zanimivi vožnji s splavom smo veliko iz-

vedeli o zgodovini splavarjenja in o navadah splavarjev. Po tej dogodivščini smo se odpeljali v Sevnico, si na kratko ogledali sevniški grad in šli na Melanijino tortico. Kot zadnjo znamenitost smo si ogledali eno najlepših gotških cerkva v Sloveniji v Šentrupertu.

Izlet je bil zanimiv in prijeten, pa tudi vreme je bilo lepo. ●

*Predsednik Društva upokojencev
Ilirska Bistrica
Jože Rolih*

»SEM PEVEC IN PETI JE VSE MI NA SVETI«

REVIJA UPOKOJENSKIH PEVSKIH ZBOROV DUPZ JUŽNE PRIMORSKE

V dvorani Doma na Vidmu je bilo predzadnji petek v mesecu juniju slovesno, saj sta Južnoprimorska pokrajinska zveza društev upokojencev in domače upokojensko društvo organizirala IX. Revijo upokojenskih pevskih zborov s tega območja.

V uradnem delu programa so sodelovali ŽePZ Sinji galeb iz DU Izola z zborovodkinjo Ivo Dobovičnik, MePZ Burja DU Postojna z Mirjam Čepirlo Možina,

ŽePZ DU Pivka pod vodstvom Marcela Štefančiča, ŽePZ DU Koper z Vladislavom Korošcem in MePZ Avgust Šuligoj DU Ilirska Bistrica z Anamarijo Surina.

Zbori so se predstavili s tremi pesmimi po lastnem izboru, vse pa je potekalo v duhu gesla *Sem pevec in peti je vse mi na sveti*. Izvajanje zborov je spremljala in ocenjevala tričlanska komisija, saj je bila revija izborna. Na osrednji republiški pevski reviji zborov DU, ki bo v začetku oktobra na Festivalu za tretje življenjsko obdobje v Cankarjevem domu v Ljubljani, bo PZDU JP zastopal ŽePZ DU Koper.

Prisotne so na začetku revije s pesmijo pozdravile učenke in učenci Glasbene skupine Osnovne šole Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica, ki jih vodi mentorica Damjana Kinkela. V programu pa so kot gostje nastopile pevke ŽePS Kalina pod vodstvom Janje Konestabo. Prisotnim so spregovorili Jože Rolih, predsednik domačega društva upokojencev, Mirko Miklavčič, predsednik PZDU JP, in Franc Gombač, član KK ZDUS, ki je revijo tudi povezoval. Razlogovo in Ipavčevo Slovensko deželo so zapeli pevci vseh zborov, za vesel zaključek pa je v spomin na 200-letnico rojstva Miroslava Vilharja dve njegovi in še eno znano skladbo zaigrala Glasbena skupina DU Ilirska Bistrica, ki jo vodi Dimitrij Grlj. ●

Jože Rolih

NAŠIH OSEMDESET LET

Prva sobota v juliju ni bila navadna sobota, saj se je pri Jenezinovih na Ratečevem Brdu zbralo kar 41 prav posebnih gostov. Pozdravljanju, objemanju in spraševanju o tem in onem kar ni hotelo biti konca. Kako pa bi lahko bilo drugače, saj se že celo leto niso videli? Že od leta 1988 se vsako leto srečuje ta, kot ji pravijo, »rostfraj generacija«. Letošnje že 27. srečanje po vrsti pa je bilo nekaj posebnega.

Vsi udeleženci srečanja so ali bodo v tem letu praznovali okroglo obletnico – 80. plodovitih let. Da so najbrž ena redkih združb, ki ji uspeva obdržati tradicijo, je v svojem razmišljanju po uvodnem

pozdravu in na pobudo organizatorke srečanja Silve Dekleva povedal Vojko Čeligoj. Kaj vse so na teh srečanjih doživeli, je kar težko opisati. Da pa to ne bo šlo v pozabo, bo poskrbelo na ogled

postavljeno arhivsko gradivo, zbrano v dveh debelih mapah, ki do podrobnosti prikaže potek vsakega posameznega srečanja. Tu so zbrana vabila, sezname, slike, časopisni članki in ostalo gradivo, ki služi in bo služilo bodočim generacijam kot primer ohranjanja prijateljstva.

Ob zvokih harmonike je, kot je pri Slovencih navada, zazvenela domača pesem – uvodoma za vse slavljence tista *Kolkor kapljic, tolko let ...* Da pa to ne bo zadnje srečanje, je razumljivo samo po sebi! ●

Franc Gombač

SPOT PRIMORSKO-NOTRANJSKE REGIJE
2018–2022

VABILO K SOOBLIKOVANJU SHOWROOMA REGIJE

Območna obrtno-podjetniška zbornica Ilirska Bistrica je partner SPOT svetovanja primorsko-notranjske regije 2018–2022. Ena izmed aktivnosti projekta je tudi priprava showrooma regije.

KAJ JE SHOWROOM REGIJE?

Showroom regije je predstavitev produktov regijskih podjetij na enem mestu v regiji – razstavni prostor v velikosti najmanj 30 m², namenjen stalni predstavitvi izdelkov in storitev regijskega gospodarstva. Stalna predstavitev izdelkov in storitev se vsebinsko opredeljuje in spreminja v skladu z interesom regije in podjetij v njej.

Showroom mora biti dostopen vsej zainteresirani javnosti, ki ji morajo biti ves čas na voljo tudi promocijska gradiva o regiji in regijskem gospodarstvu. V showroomu se lahko organizirajo dogodki in predstavitve.

SHOWROOM SPOT SVETOVANJE PRIMORSKO-NOTRANJSKE REGIJE se nahaja v prostorih Območne obrtno-podjetniške zbornice Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 13, Ilirska Bistrica.

Lepo vabljeni vsi zainteresirani za sodelovanje!

Ponujamo:

- predstavitev podjetja s pomočjo promocijskega materiala: letaki, prospekti, zgibanke, pingvini ...,
- predstavitev podjetja z vašimi izdelki ali
- oboje.

Vaše želje in potrebe bomo upoštevali pri nadaljnjem oblikovanju showrooma.

Za dodatne informacije nas pokličite na 05/71 01 366 (Alenka Penko) ali pišite na alenka.volk@ozs.si. ●

PRAZNOVANJE 30. OBLETNICE POSTAVITVE »KAPELE MARIJE SNEŽNE« V JABLANICI

V nedeljo, 5. avgusta, smo v Jablanici pri Ilirski Bistrici praznovali že 30. obletnico postavitve in blagoslova vaške kapelice Marije Snežne.

»Hvala Bogu! Vse smo pravočasno končali. Vreme nam je naklonjeno, pa še ura je taka, da bomo med mašo v sen- ci.« Tako nekako je povedal pokojni

Dario Štefančič novinarju *Družine* za objavo v članku pred 30-imi leti. Takrat se je ob kapelici zbralo preko 1000 ljudi.

Veliko truda, časa in dobre volje je bilo vloženih v izgradnjo kapelice. Jablančani so takrat ustanovili gradbeni odbor in ob nesebični podpori župnika Bogdana Berceta je zadeva stekla. Z gradnjo kapele Marje Snežne je bil dosežen svojevrsten rekord, saj je od začetka zemeljskih del do posvetitve gradnja trajala samo dva meseca.

Po 30-ih letih smo se zbrali sicer v manjšem številu, vseeno pa v prijetnem in svečnem vzdušju. Župnik Stanko Fajdiga je navedel nekaj dogodkov iz župnijske kronike, povezanih z izgradnjo kapelice, ob sodelovanju bistrških pevcev in vaščanov pa je daroval slovesno sveto mašo. Po maši smo se ob sladkem prigrizku družili pred našim gradom na sredini vasi.

Zahvala in pohvala gre vsem vaščanom, da smo skupaj uredili okolico in se zbrali v tako prijetnem vzdušju! ●

MPB

PESTRE POČITNICE V KOSEZAH

V mesecu juliju je Društvo otroške zabave in animacije Ilirska Bistrica pripravilo nekaj nadvse zanimivih enotedenskih delavnic, ki sta jih vodili Andreja Kuret in Diana Dovgan. Trajale so od 8. do 15. ure, kar je bilo v veliko pomoč zaposlenim staršem. Društvo je preskrbelo tudi za prehrano – zajtrk in kosilo.

Delavnice je obiskovala tudi moja vnukinja Karolina, ki je z velikim navdušenjem vsako jutro odhajala na domačijo *Pri Grščetu* v Koseze. Otroke je pritegnila že sama oprema, saj so bile igralnice bogato založene z igračami in družabnimi igrami. V delavnici so risali in ustvarjali zanimive izdelke. Na vrtu, kjer so preživljali del svojega bivanja, so se spuščali po toboganu, skakali na trampoli-

nu, se gugal in na travi izvajali gimnastične vaje. Naučili so se nekaj slovenskih in angleških pesmi. Otroci so spoznavali tudi naše mesto ob slikovitem in didaktično dodelanem delovnem zvezku z naslovom *Moje mesto Ilirska Bistrica*. Pohvala avtoricama Andreji in Diani, ilustratorki Aniti Stupar, oblikovalki Tini Renko in Občini Ilirska Bistrica za finančno podporo.

Karolina se veseli naslednjih počitnic v Ilirski Bistrici! ●

*Neva Lipolt,
Karolinina babica*

60-LETNICA LOVSKE DRUŽINE PREM

V Lovski družini Prem smo 30. junija 2018 slavnostno obeležili 60. obletnico ustanovitve in organiziranega delovanja. Slavnostno prizorišče praznovanja je bilo pred lovskim domom.

Prireditve so se udeležili številni gostje, med katerimi so bili podpredsednik *Lovske zveze Slovenije* in predsednik *Postojnsko-Bistriške zveze lovskih družin*, Aleš Klemenc, predstavnik *Zavoda za gozdove Slovenije Območne enote Sežana*, Andrej Sila, predsednik in predstavnika *OZUL-a primorskega lovsko upravljskega območja*, Franko Germanis in Magda Sluga, predstavniki sosednjih lovskih družin, lovski gostje iz Italije in predstavnik *Lovskega kinološkega društva*. Med povabljenimi gosti so bili tudi tisti, ki so s svojim delom pomagali lovski družini, in ne nazadnje družinski člani in bližnji sorodniki naših članov. Prireditve je potekala v prijetnem in sproščenem vzdušju, za kar so poskrbeli *Lovski oktet Javorniki* iz *Postojnsko-Bistriške zveze lovskih družin*, *Kulturno društvo Alojzij Mihelič* iz Harij in povezovalka *Iris Dovgan Primc*.

V arhivu ohranjeni akti prikazujejo, da so bile meje lovišča *LD Prem* določene in označene na karti 13. julija 1954. Nastalo lovišče so imenovali *LD Prem*, njegove meje pa se niso bistveno spreminjale in imajo trajno veljavo še danes. Čeprav zametki delovanja *LD* segajo v leto 1954, stanje in dogajanje v *LD Prem* med letoma 1954 in 1958 ni pojasnjeno. Znano je, da takrat ustanovljena *LD* ni zaživela in je bila razpuščena, ostal je le žig, ki se je začel znova uporabljati v novo ustanovljeni *LD Prem*. Na pobudo Franca Derenčina je bil ustanovni občni zbor *lovske družine Prem* 4. 9. 1958 v Ilirski Bistrici. Prisotnih je bilo še sedem ustanovnih članov. Od ustanovitve je bilo delovanje in gospodarjenje *LD* usmerjeno v vsestranski razvoj, ker je želela postati enakovredna drugim lovskim družinam, ki so organizirano delovale že desetletje ali več.

Lovišče *LD Prem* leži na območju Brkinov. Skupna površina lovišča je 5126 ha, od tega je z gozdom zaraščenih 72 % in je največja v lovsko upravljskem območju Primorske. Na gospodarjenje *LD* je vplivala vse večja zaraščenost kmetijskih zemljišč v obdobju po drugi svetovni vojni. Pogoji za obstoj male divjadi so postali vse slabši, zato se je v začetku 70. let začela večati številčnost velike divjadi, predvsem srnjadi, divjih prašičev in jelenjadi, občasno pa se je v lovišču pojavljal rjavi medved. Številčna zastopanost male divjadi je nizka, saj sta že pred nekaj desetletji izginila jerebica in fazan. Z večanjem številčnosti velike divjadi se je začel razvijati lovski turizem. Posledica tega je bil ustvarjeni dohodek iz lovišča, ki je omogočal hitrejši razvoj *LD* na več področjih. Zaradi nastalih razmer je med člani začela tleti velika želja po lastnih prostorih. Nedaleč od vasi Čelje je *LD* leta 1974 dobila v najem del stavbe nekdanje osnovne šole, ki je bila v lasti Občine Ilirska Bistrica. Objekt je bil v slabem stanju, potrebni sta bili zunanja in notranja obnova ter ureditev okolice, da bi ustrezal potrebam in namenu *LD*. V naslednjem letu je 29. 11. 1975 sledilo slavnostno odprtje *lovskega doma* in nato slovesno razvitje prapora *LD*. Ob tem dogodku je imela *LD* 24 članov, danes pa jih šteje 44 in tri pripravnike. V obdobju zadnjih nekaj let je bila velika pridobitev na novo izgrajeni jurček pri lovskem domu, namenjen lastnim potrebam in potrebam drugih gostov.

Pri gospodarjenju z divjadjo se zavedamo, da mora *LD* slediti razvoju družbe, se prilagajati spremembam na področju zakonodaje, okolja in habitatov prosto živečih živali, katerih del je tudi divjad. Ohranjanje narave in okolja nas spremlja od ustanovitve naprej. Opraviti moramo vrsto del za normalno delovanje *LD* zaradi preprečevanja nastajanja škode na kmetijskih površinah in sonaravnega ter trajnostnega gospodarjenja s staležem divjadi. Večja dela v lovišču predstavljajo letna obdelava krmnih njiv, krmljenje divjadi z uporabo avtomatskih krmilnic in krmnih valjev, med drugimi deli ne izostaja vzdrževanje desetih visokih prež, lovskih stez in solnic.

Za večletno uspešno in prizadevno delo so prejeli člani *LD* naslednja priznanja: *LD Prem* je podelila trem članom *PRI-ZNANJE*, *Postojnsko-Bistriška zveza lovskih družin* je podelila za uspešno delo dve *ZNAČKI* in dve *ZLATI ZNAČKI*, *Lovska zveza Slovenije* pa je podelila osim članom *ZNAK ZA LOVSKE ZASLUGE* in trem članom *ZLATI ZNAK ZA LOVSKE ZASLUGE*.

Sodelovanje lovcev z lokalnim prebivalstvom je bilo na območju *LD* od samega začetka velikega pomena, ker upravljanje z loviščem zahteva obojestransko razumevanje zaradi rabe in gospodarjenja s skupnim prostorom.

Več kakor stoletno tradicijo lovstva lahko ohranimo in nadaljujemo le z doseženimi uspehi, ki so plod prijateljskih odnosov med člani *LD*, povezanimi v kolektiv, zato z optimizmom gledamo na prihodnost in delovanje na vseh področjih, pomembnih za razvoj lovstva. ●

Feliks Peternelj,
predsednik *LD Prem*

VEČGENERACIJSKI CENTER DOM NA VIDMU – MOŽNOST IN PRILOŽNOST

S prvim avgustovskim dežjem smo se počasi pričeli poslavljati od poletja. Ostajajo spomini na prekrasna doživetja, druženje, nova poznanstva. Otroci, ki so v času poletnih počitnic obiskali naše delavnice, se bodo tega poletja še dolgo spominjali. Izdelki, ki so jih marljivo in z ljubeznijo ustvarili, bodo še dolgo krasili police in stene njihovih otroških sob.

Z igrami šaha smo med seboj povezali generacije in jim tako omogočili, da v razmišljanju skupaj preživljajo dolge jesenske in zimske večere. Predstavili smo se vam na prireditvi *Na placu*, kjer smo skupaj ustvarjali in se spoznavali.

Dokončno smo se od počitnic poslovili s pasjimi prijatelji in terapevti *Tačkami pomagačkami*. V Domu na Vidmu so nam skupaj s skrbnicami približali svojo dejavnost in nas povabili v svoje vrste.

Jesen pričenjamo izobraževalno, ustvarjalno in s poudarkom na lastni skrbi za zdravje. O slednjem se bomo podučili 15. 9. 2018 na prireditvi *Dan za zdravje*, ki jo s skupnimi močmi organizirava VGC Ilirska Bistrica in ZD Ilirska Bistrica.

Med ponujenimi vsebinami izberite nekaj zase in se nam pridružite.

DEJAVNOSTI V MESECU SEPTEMBRU 2018

VSAK PONEDELJEK 8.00–10.00 VGC Dom na Vidmu 17.00–18.00 in 18.00–19.00 VGC Dom na Vidmu 17.00–19.00 izpred Kresničke, Prešernova 25 a od 19.00–22.00 v VGC Dom na Vidmu	BANKA NEFORMALNE POMOČI, predstitev in pomoč pri uporabi storitev banke, izvajalec Danijel Beletič SREČEVANJE ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV, poteka v dveh skupinah, prijave na 040 683 015, Jasmin Tomažič HOJA ZA ZDRAVJE, izvajalec Jerica Strle, kontakt 041 484 937 ACCESS BARS IZMENJAVE, facilitatorji in praktiki, kontakt 05 71 45 022 v dopoldanskem času
VSAK TOREK 9.00–10.30 VGC Domu na Vidmu od 16.00–17.30 VGC Dom na Vidmu VSAK PRVI TOREK V MESECU od 17.30 dalje VSAK 2., 3. IN 4. TOREK VGC Domu na Vidmu 17.00–19.00	NADGRADIMO SVOJE ZNANJE, tečaj slovenščine za tujce, izvajalka Romana Morano, kontakt 05 71 45 022 v dopoldanskem času SVETOVALNICA ZA OSEBE S TEŽAVAMI Z ODVISNOSTJO, prijave na tel. št.: 040683015 ge. Jasmin Tomažič MEDITACIJE IN ENERGIJSKE TERAPIJE, dodatne informacije na 031 781 461, Martina Zorza, zaželen prostovoljni prispevek ZAPOJMO PO DOMAČE, vodi Jerica Strle, kontakt 041484 937
VSAKO SREDO 9.00–11.00 VGC Dom na Vidmu 16.00–17.30 na OŠ Antona Žnideršiča pričetek 26. 9. 2018	USTVARJALNE DELAVNICE za vse generacije, september: papirate rože – vrtnice, izvajalec Jerica Strle, kontakt 041 484 937 RAČUNALNIŠKI TEČAJI, izvajalec Marjan Uljančič, prijave na 05 71 45 022 v dopoldanskem času
VSAK ČETRTEK 9.00–11.00 na Dnevnom centru Sonček, Rozmanova 13 VSAK ČETRTEK ČETRTEK V MESECU od 13.00 dalje VGC Domu na Vidmu	FOTOGRAFIJA IN RAČUNALNIK, izvajalec Jerica Strle, kontakt 041 484 937 DRUŠTVO INCA, informacije o vsebini in delovanju društva na 05 637 38 24, Diana Pelosa ali drustvo.inca-oso@siol.net

VSAK PETEK 9.00–12.00 v VGC Dom na Vidmu	SVETOVALNICA ZA OSEBE S TEŽAVAMI Z ODVISNOSTJO, prijave na 040 683 015, Jasmin Tomažič
VSAK TRETJI PETEK 8.00–9.00 v VGC Dom na Vidmu	SVETOVALNO SREDIŠČE ZA INFORMIRANJE ODRASLIH, Ljudska univerza Ilirska Bistrica

Vsi programi VGC-ja so brezplačni, zato bi jih bilo škoda zamuditi. Cilji VGC-ja so: informiranost, socialna vključenost, znanje in aktivacija. Prisrčno vabljeni, da damo življenju več radovednosti, pestrosti, razigranosti, smeha in vedrine, da spletemo trdnjše socialne mreže, da si delimo znanje in izkušnje. Skupaj smo močnejši, ustvarjalnejši in uspešnejši!

PREDSTAVITEV UDARNIH DOGODKOV V SEPTEMBRU

1. DO ZDRAVJA S SKUPNIMI MOČMI

sobota, 15. 9. 2018, v Domu na Vidmu 9.00–13.00, VGC in ZD Ilirska Bistrica

ZD Ilirska Bistrica in VGC Točka moči, Dom na Vidmu Ilirska Bistrica, v mesecu septembru vabita na predstavitev dejavnosti in služb ZD Ilirska Bistrica in VGC – Točke moči Ilirska Bistrica. Lahko boste opravili meritve krvnega sladkorja, krvenga tlaka, gleženjskega indeksa ... Podučili se bomo o pravilni negi ustne votline, o pravilnemu samopregledovanju dojk, opravili 6-minutni test hoje in se seznanili s presejalnimi programi SVIT, DORA in ZORA. Vzoredno bomo izvajali 6-minutni test hoje, s katerim lahko preverite svojo telesno zmogljivost. Na ogled bo novo reševalno vozilo in predstavitev temeljnih postopkov oživljanja. Poskrbljeno bo tudi za najmlajše. V delavnicah bomo skozi različne aktivnosti, kot so pravljičice in risanke spoznavali, kako skrbimo za svoje zdravje. Ker je zajtrk naš najpomembnejši obrok, bomo s predstavnicami Društva podeželskih žena prikazali pripravo sukanega močnika v kombinaciji z domačo marmelado. Vse potrebne sestavine bodo prispevali pridelovalci iz lokalnega okolja.

2. RAZVOJ IN PRENOVA VASI

sreda, 26. 9. 2018, ob 18.30 v Mali dvorani Doma na Vidmu, dr. Anton Prosen

Dr. Anton Prosen, upokojeni profesor Fakultete za gradbeništvo in geodezijo pri Univerzi v Ljubljani, je že pred desetletji prevzel pomembno vlogo pri razvoju geodetske stroke v Sloveniji in na mednarodni ravni. Na področjih ruralnega planiranja, ekologije, upravljanja zemljišč in razvoja podeželja se je uveljavil kot izredno priznan strokovnjak tudi v tujini. Med drugim je dobitnik plakete Zveze geodetov Slovenije za življenjsko delo. Je tudi častni občan mesta Ilirska Bistrica.

Slovenski kulturni krajini daje svojevrsten pečat prav edinstvena razpršena poselitve. Po statističnih podatkih imamo

v Sloveniji 6.035 naselij. Če bi gledali le z ekonomskega stališča oziroma stroškov je ta slovenska poselitev draga, a je zapuščina preteklosti in vredna ohranitve. Večji del naselij je v velikostnem razredu od 50 do 500 prebivalcev. Po statističnih podatkih imamo v Sloveniji le 156 naselij, ki jih lahko štejemo za mestna ali urbana naselja. V njih živi približno polovica slovenskega prebivalstva, dobra polovica prebivalcev pa živi v vaških naseljih. Podatki kažejo, da je večji delež podeželskega prebivalstva vendarle urbaniziran, saj je pri nas že manj kot pet odstotkov prebivalcev, ki so zaposleni v primarnem sektorju. Tako danes na vasi prevladujejo prebivalci, ki niso eksistenčno odvisni od kmetijstva in drugih primarnih dejavnosti, zato si vse več prebivalcev želi, da bi bile vasi urejene in bi nudile prijetno bivanje ter pogoje za razvoj nekaterih dejavnosti, ki se danes lahko razvijejo na vasi. Slovenske vasi so doživle in doživljajo velike strukturne spremembe, zato nas te razmere silijo, da začnemo tudi ta naselja urejati ob pomoči urbanistične in arhitekturne stroke. Na predavanju bodo pokazani primeri urejanja vasi v tujini in prizadevanja, da se uveljavi urejanje vasi tudi pri nas. Prikazane bodo metode in pristopi pri urejanju in razvoju naselij na podeželju. Predavanje bo nadaljevanje predavanja, ki ga je za center izvedel predavatelj to pomlad.

BANKA NEFORMALNE POMOČI

V okviru Večgeneracijskega centra primorsko-notranjske regije se je z mesecem aprilom odprl portal **Banka neformalne pomoči**. Njen namen je izmenjava brezplačnih uslug na področju družabništva, prevoza, varstva otrok ali starejših, nakupov, inštrukcij ...

Namenjena je vsem, ki potrebujejo tovrstno pomoč ali so jo pripravljeni nuditi sočloveku. Izmenjava podatkov o ponudbi in potrebi po uslugah poteka preko spleta. To pomeni, da se posameznik registrira na spletnem mestu Banke neformalne pomoči, kjer odda svoj oglas ali povpraševanje.

Do banke lahko dostopate preko spletnega naslova www.tockemoci.si/banka-neformalne-pomoci. Primer: Na spletni strani oddam povpraševanje v rubriki **Rabim pomoč**: »Iščem prevoz iz Ilirske Bistrice do Ljubljane z osebnim avtomobilom.« Z osebo, ki se na oglas odzove, se dogovorim za vse ostale podrobnosti.

V kolikor nimate računalnika ali potrebujete pomoč pri registraciji in/ali vnosu podatkov, nas lahko pokličete **vsak torek in četrtek od 10.00–12.00 na brezplačno telefonsko številko 080 41 45** ali pa se **osebno oglosite** v prostorih VGC-ja Dom na Vidmu **vsak ponedeljek dopoldan od 8.00–10.00**.

Z veseljem vam bomo pomagali!

Vse potrebne informacije o omenjenih dogodkih boste našli tudi na **FB profilu VGC Dom na Vidmu in VGC Pivka**, na spletnih straneh www.tockamoci.si ali www.lu-ilirska-bistrica-si, na **FB profilu Centra za socialno delo Ilirska Bistrica** in na **spletni strani Občine Il. Bistrica**. ●

DO ZDRAVJA S SKUPNIMI MOČMI

sobota, 15. 9. 2018, Domu na Vidmu 9.00–13.00

ZD Ilirska Bistrica in VGC Točka moči, Domu na Vidmu Ilirska Bistrica, vas v mesecu septembru vabita, da nas obiščete v Domu na Vidmu. Skozi različne predstavitve in delavnice vam bomo prikazali delo služb v zdravstvenem domu in dejavnosti v VGC-ju. Lahko se boste udeležili meritev krvnega sladkorja, krvnega tlaka, gleženjskega indeksa, spirometrije ... Ker je zdrava ustna votlina z zdravimi zobmi ogledalo splošnega zdravja, bomo za vas izvedli demonstracijo tehnike pravilnega čiščenja zob in

uporabe zobnih pripomočkov za ustno higieno.

S pomočjo modela dojk vam bomo prikazali pravilno samopregledovanje dojk in vas seznanili s presejalnimi programi SVIT, DORA in ZORA.

Vzporedno bomo izvajali 6-minutni test hoje, s katerim lahko preverite svojo telesno zmogljivost.

Poskrbljeno bo tudi za najmlajše. V delavnicah bomo skozi različne aktivnosti, kot so pravlјice in risanke, spoznavali, kako skrbimo za svoje zdravje.

Istočasno bo možnost ogleda novega reševalnega vozila, ki ga je ZD Ilirska Bistrica pridobil v letošnjem letu. Reševalci bodo predstavili temeljne postopke oživljanja, ki jih boste lahko izvajali vsi zainteresirani.

Pridružili se nam bodo tudi dijaki Srednje zdravstvene šole Postojna.

Ker je zajtrk naš najpomembnejši obrok, bomo s predstavnicami Društva podeželskih žena prikazali pripravo sukanega močnika v kombinaciji z domačo marmelado. Vse potrebne sestavine bodo prispevali pridelovalci iz lokalnega okolja.

Vljudno vabljeni, da se nam v soboto, 15. 9. 2018, od 9.00 do 13.00 pridružite v Domu na Vidmu! ●

V mesecu septembru Zdravstveno-vzgojni center organizira naslednje delavnice:

18. 9. 2018 ob 18. uri

ZDRAVA PREHRANA

(6 srečanj)

19. 9. 2018 ob 18. uri

OPUŠČANJE KAJENJA

(individualno ali skupinsko – 6 srečanj)

20. 9. 2018 ob 18. uri

SPOPRIJEMANJE S STRESOM

(6 srečanj)

Delavnice bodo potekale v prostorih Zdravstveno- vzgojnega centra na Župančičevi ulici 5 (bivši KVIST).

Veselimo se srečanja z vami!

Izvajalke: Andreja Muha, Nataša Jenko in Barbara Janežič

Dodatne informacije na tel. številki: 05 711 21 55 ali nam pišite na referencna.podgrad@zdib.si.

OBVESTILO O IZBIRI ZDRAVNIKA IN ZOBOZDRAVNIKA V ZD IB

Vsled zadnjim spremembam v zdravstvu se tudi v našem ZD trudimo za obstoj, k čemur bi pozitivno vplivala podpora naših občanov. K temu sodi tudi **opredeljevanje zavarovancev za zdravnike in zobozdravnike**, ki delujejo v našem ZD.

MOŽNOST IZBIRE OSEBNEGA ZDRAVNIKA

Priimek in ime zdravnika	Število timov	Seštevek vseh opredeljenih	Št. opredeljenih / tim	Št. količnikov iz opredeljenih	Št. količnikov / tim	Doseganje povprečja	Preseganje povprečja
AMBULANTE DRUŽINSKE MEDICINE:							
LOVRIČ KISELIČ SONJA	1,00	1.516	1.516	2.647,72	2.647,72	108,57	DA
PEJKOVIČ MARIJA	1,00	1.751	1.751	2.538,92	2.538,92	104,11	DA
DEBELJAK JELENA	0,40	55	138	78,44	196,10	8,04	NE
ŠTEMBERGER ANJA	0,50	599	1.198	775,32	1.550,64	63,59	NE
DEKLEVA BARBARA	0,24	445	1.854	645,40	2.689,17	110,27	DA
TOMIČ SUNČANA MARIJA	0,60	1.488	2.480	2.316,24	3.860,40	158,30	DA
TAUČER MIČETIČ JASNA	1,00	1.731	1.731	2.687,40	2.687,40	110,20	DA
VINŠEK GRILJ ANDREJA	1,00	1.792	1.792	2.701,00	2.701,00	110,76	DA
OTROŠKO-ŠOLSKI DISPANZER:							
DEBELJAK JELENA	0,41	9	22	7,92	19,32	0,85	NE
KOMEN ODINEJA	0,60	1.318	2.161	1.187,26	1.946,33	85,25	NE

POJASNILO TABELJE ZA ZAVAROVANE OSEBE

Skladno s Pravili obveznega zdravstvenega zavarovanja imajo zavarovane osebe pravico do izbire osebnega zdravnika. Izvajalec oziroma zdravnik, ki ima sklenjeno pogodbo z ZZZS-jem in izpolnjuje pogoje za izbranega zdravnika, je dolžan sprejeti vse zavarovance, ki si ga izberejo. Odkloni jih lahko, ko doseže slovensko povprečje glavarinskih količnikov v svoji dejavnosti. Iz zadnje kolone v tabeli je razvidno, kateri zdravniki ne dosežajo ali dosežajo zahtevan pogoj za zavrnitev izbire. **Vsi zdravniki, ki NE dosežajo povprečja, so zavarovani osebi dolžni omogočiti izbiro.**

V primeru, da izvajalec oziroma zdravnik zavarovani osebi ne omogoči izbire, pa iz podatkov iz tabele izhaja, da ji izbire ne bi smel odkloniti, se zavarovana oseba lahko pritoži, in sicer najprej na vodstvo javnega zdravstvenega zavoda, če gre za zdravnika iz javnega zavoda. V kolikor spora v okviru javnega zdravstvenega zavoda ni mogoče rešiti, se zavarovana oseba lahko pritoži na pristojno območno enoto.

V primeru zasebnih zdravnikov, ki imajo sklenjeno pogodbo z ZZZS-jem, se zavarovana oseba lahko pritoži neposredno na pristojno območno enoto ZZZS.

Ob tem želimo zavarovane osebe opozoriti, da so podatki v tabeli informativni, saj izkazujejo stanje na dan **1. 7. 2018**, pri izvajalcu (zdravstvenem domu) pa se lahko dnevno spreminjajo (prekinitev zaposlitve, upokožitev, smrt, novo zaposleni zdravnik, ki še nima ali pa ima zelo malo opredeljenih zavarovanih oseb in še ni naveden v tabeli itd.).

ŠTEMBERGER ANJA, dr. med. spec. druž. med.		
	tel. št.: 05/7112-190	ZD II. Bistrica – vhod pri rentgenu
URNIK:		ODRASLI
PON., ČET.	15.15–18.30	
TOR., SRE., PET.	09.15–12.30	
DEBELJAK JELENA, dr. med. spec. druž. med.		
	tel. št.: 05/7882-012	ZP KNEŽAK
URNIK:		OTROCI, MLADINA
PON.	12.30–16.30	ODRASLI
TOR.	12.15–19.15	
SRE.	10.15–14.00	
ČET., PET.	07.15–14.15	
KOMEN ODINEJA, dr. med. spec. spl. med.		
	tel. št.: 05/7112-129	ZD II. Bistrica
URNIK:		OTROCI, MLADINA
PON., SRE., PET.	07.15–12.30	
ČET.	14.45–20.00	
TOR.	SISTEMATIKA	
ZADNJI PETEK V MESECU 14.45–20.00		

MOŽNOST IZBIRE OSEBNEGA ZOBOZDRAVNIKA

Priimek in ime zdravnika	Število timov	Seštevek vseh opredeljenih	Št. opredeljenih / tim	Doseganje povprečja	Preseganje povprečja
ODRASLI					
EFREMOV SIMEON	1,00	1.451	1.451	82,16	NE
SARAFOVA OLGICA	1,00	1.208	1.208	68,40	NE
BATISTA SIMON	0,90	1.617	1.797	101,76	NE
POVALEC ANJA	0,10	631	6.310	357,30	DA
SIMČIČ KATARINA	0,95	1.049	1.104	62,51	NE
MLADINA					
SIMČIČ KATARINA	0,05	45	900	60,40	NE
BATISTA SIMON	0,10	127	1.270	85,23	NE
POVALEC ANJA	0,90	503	559	37,52	NE

POJASNILO TABELA ZA ZAVAROVANE OSEBE

Skladno s Pravili obveznega zdravstvenega zavarovanja imajo zavarovane osebe pravico do izbire zobozdravnika. Izvajalec oziroma zobozdravnik, ki ima sklenjeno pogodbo z ZZZS-jem in izpolnjuje pogoje za izbranega zobozdravnika, je dolžan sprejeti vse zavarovane osebe, ki si ga izberejo. Odkloni jih lahko, ko za 10 % preseže povprečno število opredeljenih oseb na zobozdravnika v svoji dejavnosti na področju območne enote ZZZS, kjer ima sedež dejavnosti.

Iz zadnje kolone v tabeli je razvidno, kateri zobozdravniki za več kot 10 % presegajo povprečno število opredeljenih zavarovanih oseb v svoji dejavnosti (indeks nad 110) in izbiro lahko odklonijo.

Vsi zobozdravniki, ki NE dosegajo povprečja, so zavarovani osebi dolžni omogočiti izbiro.

V primeru, da izvajalec oziroma zobozdravnik zavarovani osebi ne omogoči izbire, pa iz podatkov iz tabele izhaja, da ji izbiro ne bi smel odkloniti, se zavarovana oseba lahko pritoži, in sicer najprej na vodstvo javnega zdravstvenega zavoda, če gre za zobozdravnika iz javnega zavoda. V kolikor spora v okviru javnega zdravstvenega zavoda ni mogoče rešiti, se zavarovana oseba lahko pritoži na pristojno območno enoto.

V primeru zasebnih zobozdravnikov, ki imajo sklenjeno pogodbo z ZZZS-jem, se zavarovana oseba lahko pritoži neposredno na pristojno območno enoto ZZZS.

Ob tem želimo zavarovane osebe opozoriti, da so podatki v tabeli informativni, saj izkazujejo stanje na dan **1. 7. 2018**, pri izvajalcu (zdravstvenem domu) pa se lahko dnevno spreminjajo (prekinitev zaposlitve, upokožitev, smrt, novo zaposleni zdravnik, ki še nima ali pa ima zelo malo opredeljenih zavarovanih oseb in še ni naveden v tabeli itd.). ●

EFREMOV SIMEON, dr. dent. med.		
	tel. št.: 05 /7112-151	ZOBOZDRAVSTVENE AMB., Ul. IV. armije 1, II. Bistrica
URNIK:		ODRASLI
SRE., ČET., PET.	07.30–14.30	
PON., TOR.	12.15–19.15	
SARAFOVA OLGICA dr. dent. med.		
	tel. št.: 152-7112/05	ZOBOZDRAVSTVENE AMB., Ul. IV. armije 1, II. Bistrica
URNIK:		ODRASLI
TOR., SRE., PET.	07.30–14.30	
PON., ČET.	12.15–19.15	
SIMČIČ KATARINA, dr. dent. med.		
	tel. št.: 05/7112-150	ZOBOZDRAVSTVENE AMB., Ul. IV. armije 1, II. Bistrica
URNIK:		OTROCI, ODRASLI
PON., TOR., PET.	07.30–14.30	
SRE., ČET.	12.15–19.15	
BATISTA SIMON, dr. dent. med.		
	tel. št.: 013-7882/05	ZP KNEŽAK
URNIK:		OTROCI, ODRASLI
PON., SRE.	12.15–19.15	
TOR., ČET., PET.	07.30–14.30	
POVALEC ANJA, dr. dent. med.		
	tel. št.: 154-7112/05	ZOBOZDRAVSTVENE AMB., Ul. IV. armije 1, II. Bistrica
URNIK:		OTROCI, MLADINA
PON.	12.15–19.15	
TOR., SRE., ČET., PET.	07.30–14.30	

POSLANICA RKS OB 65. OBLETNICI KRVODAJALSTVA NA SLOVENSKEM

4. junija tradicionalno praznujemo dan slovenskega krvodajalstva kot spomin na ta dan leta 1945. odvzete in shranjene prve enote krvi v Sloveniji, ki so že vsebovale konzervans in so jih tako lahko tudi shranjevali. To je pomemben mejnik na področju transfuzijske službe in krvodajalstva, saj je kri najdragocenejše zdravilo, ki nima cene in ki pomeni življenje. Številni jo dnevno in brezplačno darujejo, da bi s tem povrnili zdravje in rešili življenje mnogim anonimnim posameznikom. Krvodajalke in krvodajalci z vsakim darovanjem krvi izkazujejo neizmerno moč človeške solidarnosti, plemenitosti in humanosti.

Letos v Sloveniji obeležujemo 65 let prostovoljnega, anonimnega in neplačanega krvodajalstva pod okriljem Rdečega križa Slovenije. Prvo krvodajalsko akcijo je organiziral 9. marca 1953 v Zagorju. Udeležilo se je devet zagorskih rudarjev, ki so kmalu dobili posnemovalce po vsej državi. Vse od takrat prostovoljni in neplačani krvodajalci zagotavljajo zadostno količino varne in kakovostne krvi za potrebe zdravljenja pri nas, kar nas uvršča med dobro organizirane in predvsem med nesebične, altruistične družbe in smo na to upravičeno ponosni. Krvodajalci so pomemben del zdravstvenega sistema in predpogoj za preskrbo s krvjo. V teh letih je več kot 5.5 milijonov krvodajalcev s svojo krvjo omogočilo zdravljenje bolnikom ali jim celo rešilo življenje.

14. junija 2018 praznujemo tudi svetovni dan krvodajalcev. Na ta dan se v številnih državah na različne načine zahvalijo vsem prostovoljnim neplačanim krvodajalcem za darovano kri, ki rešuje življenja, kar je tudi priložnost za ozaveščanje o potrebi po rednem darovanju krvi, ki bolnikom zagotavlja kakovostno, varno ter dostopno kri in krvne pripravke.

Tema letošnje kampanje *Krvodajalstvo kot dejanje solidarnosti* izpostavlja temeljne človeške vrline altruizma, spoštovanja, sočutja in prijaznosti, ki povezujejo in ohranjajo sisteme prostovoljnega neplačanega krvodajalstva.

S sloganom »Pomagaj komu. Daruj kri. Deli življenje.« želimo opozoriti na vloge, ki jih ima prostovoljni sistem krvodajalstva pri spodbujanju ljudi, naj skrbijo drug za drugega in ustvarjajo socialne stike ter povezano skupnost.

NA KRATKO O KRVODAJALSTVU NA SLOVENSKEM

Začetki transfuziologije in krvodajalstva v Sloveniji segajo v obdobje po koncu druge svetovne vojne, ko je bil v Ljubljani pri Centralni vojni bolnici ustanovljen transfuzijski oddelek. Tam so 4. junija 1945 odvzeli in konzervirali prvih 19 steklenic krvi. Ta pomemben mejnik na področju transfuzijske službe oz. krvodajalstva praznujemo kot dan krvodajalstva v Sloveniji.

Razvoj zdravstva, ki je zahteval večje količine krvi, je spodbudil ustanavljanje transfuzijskih postaj pri bolnišnicah. Pomemben mejnik je leto 1953, ko organizacijo krvodajalstva prevzame Rdeči križ Slovenije in vzpostavi prostovoljno, brezplačno in anonimno krvodajalstvo. Danes je Rdeči križ Slovenije s 56 območnimi združenji nacionalni organizator krvodajalstva v državi. Skupaj z Zavodom RS za transfuzijsko medicino, Centrom za transfuzijsko medicino Maribor, Univerzitetnim kliničnim centrom Maribor in Centrom za transfuzijsko medicino Celje sodelujemo pri zagotavljanju nemotene oskrbe zdravstvenega sistema z varno krvjo.

Naša država sodi med tiste, ki same pokrivajo vse potrebe po krvi. V Sloveniji daruje kri skoraj 5 % prebivalcev – vsak delovni dan okoli 350 krvodajalcev, s čimer zadostimo dnevnim potrebam zdravstva po krvi. Preskrba s krvjo je nepogrešljiva dejavnost, ki le z zadostnim številom krvodajalcev omogoča delovanje sodobnega zdravstvenega sistema. V letu 2017 se je krvodajalskih akcij udeležilo 101.908 krvodajalcev – od tega jih je 85.229 uspešno darovalo kri. Da so krvodajalske akcije nemoteno potekale, gre zahvala 1.962 prostovoljcem, ki so opravili 32.017 prostovoljnih delovnih ur za organizacijo krvodajalskih akcij, srečanj za krvodajalce in organizirali predavanja ter s tem širili znanje o darovanju krvi. Nadaljeval se je trend zmanjševanja porabe krvi, povečujejo pa se potrebe po trombocitih (približno od 2- do 3% letno). Krvodajalstvo se temu sproti prilagaja.

Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujemo vsem krvodajalcem in krvodajalkam, še posebej vsem tistim, ki so se pred kratkim prvič odločili za darovanje krvi. Zahvaljujemo se prostovoljcem, območnim združenjem, poslovnim partnerjem, podjetjem, ki spodbujajo zaposlene k aktivnemu darovanju krvi, in strokovnjakom ter sodelavcem iz transfuzijske dejavnosti za dobro sodelovanje pri realizaciji nacionalnega programa krvodajalstva v letu 2017. Hvaležni smo medijem za brezplačne objave o krvodajalstvu. Hvala tudi vsem, ki po svojih močeh prispevate, da se slovensko krvodajalstvo razvija in ohranja v smeri, da se v državi vse potrebe po krvi nemoteno pokrivajo 365 dni na leto.

Dejstvo, da gospodarska kriza ni vplivala na prostovoljno, neplačano krvodajalstvo, si razlagamo kot potrditev ugotovitve, da je krvodajalstvo najbolj množična in najbolj plemenita oblika solidarnosti v Sloveniji in naša naloga je, da širša družbena skupnost še bolje spozna in ceni krvodajalce in krvodajalke, ki so z darovano krvjo že marsikatero

žalostno zgodbo spremenili v srečno in so neopazni heroji, ki vsakodnevno rešujejo življenja.

Vabimo vas, da postanete krvodajalec/-ka in pomagate bolnikom, ki pri svojem zdravljenju potrebujejo kri. Vaša kri je nenadomestljivo zdravilo in najdragocenejša, kar lahko podarite.

Kdo lahko daruje kri?

Kri lahko daruje vsaka oseba med 18. in 65. letom starosti:

- ki tehta več kot 50 kg oz. je njen volumen krvi, izračunan na podlagi telesne višine in telesne mase, več kot 3500 ml, (Izračun);
- ki je dobrega zdravja in počutja;
- ki ima vrednosti hemoglobina 135 g/l (moški) in 125 g/l (ženske).

Moški lahko kri darujejo na vsake 3 mesece, ženske pa na vsake 4 mesece.

Kdo ne sme darovati krvi?

- Osebe, okužene z virusom HIV, in njihovi spolni partnerji.
- Osebe, ki so si kadarkoli vbrizgavale droge.
- Moški, ki so imeli spolne odnose z drugimi moškimi.
- Osebe, ki za spolne odnose prejema-jo plačilo ali drogo.
- Osebe, okužene z virusom zlatenice (hepatitis B in C).
- Osebe, ki so bivale, imele operacijo, prejele transfuzijo krvi v Veliki Britaniji ali na Irskem v obdobju od 1980–1996 (skupno 12 mesecev) zaradi Creutzfeld-Jakobove bolezni (»bolezen norih krav«).
- Osebe, ki so imele presajeno možgansko ovojnico, očesno roženico oz. so bile zdravljene z različnimi hormoni človeškega izvora.

Darovanje krvi morate odložiti:

- če imate nov piercing (prebadanje kože), tatoo – za 4 mesece;
- če ste dobili transfuzijo krvi – za 1 leto;
- če ste prestali operacijo – do 6 mesecev (odvisno od vrste operacije);
- če ste imeli endoskopske preiskave (gastroskopijska, kolonoskopijska, rektoskopijska ...) – za 6 mesecev;
- če ste bili v stiku s tujo krvjo ali ste se zbadli z medicinsko iglo – za 6 mesecev;

- če jemljete nekatera zdravila – po posvetu z zdravnikom;
- če ste potovali po tropskih krajih – do 1 leta;
- če ste bili cepljeni – posvet z zdravnikom;
- če ste bili ali ste noseči oz. ste rodili in dojite – za 1 leto.

7. avgusta je *Območno združenje Rdečega križa Ilirska Bistrica* v sodelovanju z Zavodom za transfuzijsko medicino Ljubljana organiziralo **drugo terensko krvodajalsko akcijo**, ki je potekala na Osnovni šoli Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica. Klicu humanosti in solidarnosti se je odzvalo 140 krvodajalcev.

V naši občini imamo nekaj več kot 500 krvodajalcev, ki redno ali občasno darujejo najdragocenejšo tekočino, s katero rešujejo življenja ter pomagajo pri zdravljenju bolnikov in poškodovancev.

Še posebej smo ponosni na osem krvodajalcev, ki so presegli 100 in večkrat darovano kri in si tako pridobili častni naziv **AMBASADOR ŽIVLJENJA**.

To so: **Silvijo Godina iz Podgrada, Jadran Boštjančič iz Hrušice, Franc Barba iz Podbež, Anton Celin iz Kuteževega, Andrej Štemberger iz Vrbovega, Boris Barba iz Hrušice, Vijanej Kozlevčar s Topolca in Jožko Tomažič iz Huj.** ●

Jožica Vidmar, sekretarka

Zasebni zavod Moja pot
psihoterapija in svetovanje

SREČANJA ZA LJUDI, KI SO DOŽIVELI IZGUBO

Vabimo vas, da se nam pridružite na srečanjih, ki so namenjena žalovanju, predelovanju žalosti, pogovoru o izgubi in bolečini, ki jo čutite ob tem. Mogoče vam bo lažje, če se boste o tem pogovorili z ljudmi, ki imajo podobno izkušnjo izgube kot vi.

Srečevali se bomo vsak prvi četrtek v mesecu ob 19. uri v prostorih *Zavoda Moja pot*, Šercerjeva 18, Ilirska Bistrica.

Srečanja so brezplačna.

Še enkrat vljudno vabljeni!

Kontaktne osebe:

Jerica: 040 835 678, penkoj@gmail.com

Judita: 041 707 602, judita.dso@gmail.com

Zasebni zavod Moja pot
psihoterapija in svetovanje

SKUPINA ZA SAMOPOMOČ »KORAK«

Preko *Zavoda Moja pot* že osmo leto deluje skupina **KORAK**, ki jo obiskujejo ljudje s težavami v psihičnem zdravju. Pogosto o tesnobi, depresiji, paničnih napadih, obsesivno-kompulzivnih motnjah in drugih težavah težko spregovorimo, saj velikokrat ljudje ne razumejo naših stisk ali pa jih je preprosto strah, ker o tem nimajo znanja. Prav zato je skupina varna in zaupno okolje, kjer si lahko olajšate svoje stiske. Vsak v skupini ima lastne izkušnje.

Skupina je brezplačna. Srečujemo se **vsak drugi in četrti četrtek v mesecu ob 19.00** na Šercerjevi cesti 18 v Ilirski Bistrici. Vsak, ki želi obiskovati skupino, ima najprej srečanje z enim od vodij.

Dovolite reči tesnobi: »Dovolj te imam!«

Kontaktne osebe:

Jerica: penkoj@gmail.com, 040 8356 678

Judita: judita.dso@gmail.com, 041 707 602

**Zasebni zavod
Moja pot**
Šercerjeva cesta 18
6250 Ilirska Bistrica
+386 40 835 678
www.mojapot.info

»PESEM MOJA« KANTAVTORJA TONETA ŠKRLJA IZ KNEŽAKA

V tej številki *Bistriških odmevov* vam predstavljamo domačega kantavtorja Toneta Škrlja iz Knežaka, zanimivega ustvarjalca, ki je na moja vprašanja o njegovem glasbenem ustvarjanju odgovarjal na svojevtrsten način. Odgovore je namreč oblikoval v verzih iz njegove pesmi, v kateri nam zaupa vso svojo filozofijo življenja in ustvarjanja.

Kaj bi radi sporočili ljudem s svojimi pesmimi?

*Pesem moja samosvoja
kot bistra voda Neža* si,
tam pod hribom se napijem
in razlijem med ljudi.*

Komu so vaše pesmi namenjene?

*Pesem moja si ljubezen
v mojem srcu vsajena,
mojim bližnjim meni brižnim
vsa si ti namenjena.*

Kaj vam pomeni pesniško ustvarjanje?

*Pesem moja si kraljestvo,
ki pa meje ne pozna,
kje začeta si to vemo,
a kje čas se tvoj konča?*

Kakšne so vaše pesmi?

*Pesem moja neustrašna
ne ustavi se pred vsem,
kar ne razume te, o krasna
podarjena si ti ljudem.*

Kaj želite sporočiti sočloveku?

*Pesem moja dobrohotna
le dobro delaj vsakomur,
če pa kdo te kdaj užali,
le z dobroto vrni mu.*

Katera je vaša največja želja?

*Pesem moja, moja želja,
da nekoč bi vsi ljudje
hodili v miru z roko v roki,
med seboj ljubili se.*

V kakšni družbi ste najraje?

*Pesem moja, če želi se
kdo s teboj odžejati,
naj gre s tabo v dobro družbo
nepokvarjenih ljudi.*

Kakšno je vaše poslanstvo?

*In nazadnje Pesem moja
bodi ti razumljena vsem,
ki ljubijo življenje,
tako kot jaz še ljubim ga.*

Tone Škrlj iz Knežaka se ukvarja z glasbo že 45 let in v tem obdobju je preigral vse od rock'n'rolla, beata, popa do narodnozabavne glasbe. Bil je vodja ansambla *Pod lipo*, član različnih zabavnih zasedb, vokalnih skupin in pevskih zborov, zadnjih pet let pa svoj čas posveča kantavtorstvu.

Na svoji zgoščenki z naslovom *Tam blizu Kalca* je poleg svojih avtorskih skladb priredil tudi tri Vilharjeve, ki jih predstavlja na svojih koncertih po Sloveniji, lani pa je uglasbil tudi Kettejevo *Aj, ta lepa krčmarica*. Temu repertoarju rad doda tudi svoje interpretacije pesmi Iztoka Mlakarja.

Tone Škrlj je član *Literarnega društva Ilirska Bistrica*, častni član *KŠTD Tabor Kalc 1869 Knežak* in je aktiven povesod, kjer se dogaja kaj lepega.

Skladba *Pesem moja* je nastala pred štirimi leti in je ena redkih, ki je avtor ni uglasbil. Razkriva pesnikov pogled na življenje in poudari poslanstvo pesniške besede. Na vprašanje, kaj mu pomeni glasba, odgovori kot običajno v verzih:

*Glasba meni je opoj
in v srcu mojem skrit spokoj,
ko pojem jo, res čutim jo
in v svojem svetu sam sem svoj.*

*Opevam dobre le stvari,
za hudobijo mar mi ni,
je glasba meni svetla luč,
rad z njo osrečim vse ljudi.*

*Bistra voda Neža v 1. kitici predstavlja izvirno vodo iz starega studenca nad Knežakom. (K)neža(k) (op.a.) ●

UMETNIKI ZDRUŽILI MOČI ZA DOBER NAMEN

Bistričani so v mesecu juliju imeli priložnost občudovati umetnine priznanih umetnikov, ki so svoja dela ustvarili na 22. mednarodni likovni koloniji Umetniki za Karitas z naslovom *Pogum vse ljudstvo v deželi, govori Gospod*, ki jo Škofijska Karitas Koper vsako leto organizira na Sinjem Vrhu nad Ajdovščino. Prodajna razstava je navdušila obiskovalce, ki so občudovali predstavljene umetnine priznanih slikarskih interpretov.

»Geslo 22. kolonije »Pogum vse ljudstvo v deželi, govori Gospod« (Ag 2,4) smo izbrali zato, ker v naši domovini manjka poguma tistim, ki bi želeli nekaj spremeniti in tistim, ki se jim je življenje spremenilo iz različnih razlogov. Ljudje bolj kot kruh potrebujejo pogum, zato s to razstavo istočasno opogumljamo ljudi za dobro in lepo,« je zamisel za poimenovanje 22. kolonije pojasnila voditeljica projekta Umetniki za Karitas Jožica Ličen.

»Umetnik, ki ima pogum, se povsem prepusti svojim nagnjenjem. Le tisti, ki se prepusti svojim nagnjenjem, ima pogum, in le tisti, ki je pogumen, je umetnik,« je razmišljanje Mauricea Ravela povzela Anamarija Stibilj Šajn v svoji obrazložitvi predstavljenih umetniških del in dodala: »Glavno sporočilo, ki povezuje nastalo likovno produkcijo, je v spoznanju, da lahko posameznik rešuje sočloveka in s tem človeštvo.«

Kako sočloveku pomaga človekoljubna organizacija Karitas je izpostavila voditeljica projekta Jožica Ličen: »Pravilnik delovanja Karitasa je v srcu in vesti vsakega človeka. Naši sodelavci nudijo pomoč in dodatek v dobri besedi, saj imata opogumljanje in pogovor za marsikoga veliko težo. Prisluhnuti sočloveku je veliko več vredno, kot mu dajati nauke.«

Mednarodna likovna kolonija je projekt, ki je zaživel leta 1995. »V tistem času je bila Karitas prepoznavna po materialni pomoči, mi pa vemo, da človek ne živi samo od kruha. Živi tudi od božje besede in besede dobrih ljudi. Umetniki pa so nedvomno dobri ljudje, zato smo sklenili, da jih nagovorimo, da se pridružijo našemu projektu. Ponosno lahko povem, da smo z »Umetniki za Karitas« v vseh teh letih organizirali že 290 razstav s 2800 likovnimi deli, od katerih je nove lastnike dobilo kar 2000 del. Slike pa je za plemenit namen ustvarilo kar 1800 umetnikov iz vseh petih kontinentov. Prepotovali smo celotno Slovenijo od Prekmurja do Kopra. Vsako leto obiščemo zamejce v Trstu in Gorici. Bili smo v Sarajevu, dvakrat v Bruslju, v italijanski prestolnici, v avstrijskem glavnem mestu, saj namen umetnosti ni, da čaka v depoju, temveč da gre med ljudi,« je pomen tega dobrodelnega projekta predstavila Jožica Ličen.

Kulturni program je vodil umetniški vodja galerije Rajko Kranjec. Zbrane je pozdravil Andrej Černigoj, ki je zaslužen za dve razstavi v prestolnici evropskega parlamenta; za glasbene vložke pa je poskrbel Cerkveni mešani pevski zbor Zvon, ki je pod taktirko zborovodkinje Damjane Kinkela navdušil z izbranim repertoarjem. ●

LEPOTE NARAVE, UJETE V SIMONIČEV FOTOOBJEKTIV

V petek, 10. avgusta, so v ilirskobistriški Galeriji Doma na Vidmu odprli razstavo fotografij fotografa in pohodnika Jožeta Simoniča iz Ilirske Bistrice, ki nosi naslov »Greš z mano«.

Simonič, po poklicu univerzitetni diplomirani kemik, je doma iz Metlike. Z družino se je ustalil v Ilirski Bistrici in zelo hitro so ga kot dobrega opazovalca navdušile stvari, ki jih v Metliki ni imel možnosti opazovati. Področje pod Snežnikom je tako bogato s floro in favno, da domačini velikokrat niti ne opazijo določenih naravnih pojavov, rastlin in živali ter se tega zavejo šele, ko nekdo od zunaj izrazi svoje navdušenje. S fotografijo se je začel ukvarjati že v 70. letih, ko je obiskoval srednjo šolo v Ljubljani. V dijaškem domu so imeli takrat na razpolago prostore (temnico) in material, kot je: fotografski papir, fiksir, razvijalec in vse ostalo, potrebno za ukvarjanje s fotografijo. Tega si sam kot član proletarske družine z nizkim standardom takrat ne bi mogel privoščiti. Nabava fotoaparata je bila v tistih časih izredno zahteven projekt in tudi filmi niso bili poceni. Marsikateri vikend je v dijaškem domu izkoristil za fotografsko izpopolnjevanje in učenje od izkušenih fotografov.

Množica obiskovalcev uvodne prireditve si je lahko ogledala 42 posnetih motivov v naravi, ki na prvi pogled niso nič posebnega in marsikdo bi rekel, da je to že večkrat videl. Res je, Jože je želel v objektiv ujeti običajne motive, ki jih sicer opazimo, pa jih dejansko ne vidimo,

ker nas preganja čas in zdirjamo mimo. Sicer pa je namen razstave spodbujati

pohodništvo v povezavi z varstvom narave in za to navdušiti čim več ljudi, da bi računalnike, mobitele, sedeča delovna mesta, dolge vožnje z avtomobilom in vsakdanji stres zamenjali s pohodi v naravi.

Uvodno prireditev je vodil Rajko Kranjec. Stojan Boštjančič, ki se velikokrat pridruži avtorju na pohodih, je spregovoril o razstavi in Simoničevi ustvarjalni poti. Na koncu je veliko število obiskovalcev nagovoril tudi avtor sam. Sledila sta ogled razstave in sproščeno druženje.

Razstava bo obiskovalcem na ogled do 5. septembra. ●

Rajko Kranjec

FOTOGRAFIJE LOVRANSKEGA SLOVENCA

Kneški Pumpa bar je v mesecu juliju gostil fotografsko razstavo na temo morskih skrivnosti, ki je na odprtje izbranih del privabila številne ljubitelje dobre fotografije.

»Morje je moja večna inspiracija, saj me navdaja z neverjetno energijo, hkrati pa me pomirja. Je del mojega vsakdana in brez njega bi bil izgubljen,« je uvodoma povedal avtor razstave Edvard Primožič o svoji prvinski temi ustvarjanja.

»Na razstavi si lahko ogledate fotografije razburkanega morja, neusmiljenih valov, ki butajo ob skale, fotografije mirne morske gladine; dokumentirana so stara obrtniška dela, regata starih plovil in vezanje starih mornarskih vozlov,« je svoja dela, ki jih je poimenoval *Morje, morje v meni* in so bila predstavljena tako v Budimpe-

šti kot na Slovaškem, podrobneje predstavil predsednik Foto kluba Color z Reke.

Uspešen fotograf je sodeloval na več kot petdesetih razstavah doma in v tujini, samostojno pa je razstava v Knežaku že njegova 15. po vrsti. Med Slovenci se dobro počuti, saj se je rodil v slovenskem glavnem mestu, a je po dveh mesecih življenja njegov dom postal in ostal Lovran na Hrvaškem. Čeprav se mu materinega jezika še mi ni uspelo naučiti, so Bistri-

čani njegovi veliki prijatelji: »Vedno se rad vračam v Ilirsko Bistrico in tudi vaši člani so vedno dobrodošli gostje pri nas na Reki. Prepričan sem, da bomo tudi v prihodnje gojili dobre medsosedske odnose in se bo naše sodelovanje nadaljevalo ter razvijalo.« ●

JEZIKOVNI NASVETI

OZIRALNA ZAIMKA KI IN KATERI

Zelo pogosto preberemo ali slišimo napačno rabljen oziralni zaimek **kateri**. Včasih se nam zdi, da bo naše besedilo videti in slišati bolj strokovno in knjižno pravilno, če bomo namesto zaimka **ki** uporabili zaimek **kateri**.

Primeri:

Policisti so prijeli storilce, kateri so vlomili v več stanovanjskih hiš.

Priznanje je dobila oseba, katera je prispevala k razvoju naše občine.

Konj, katerega smo kupili pred enim mesecem, je hudo zbolel.

V zgornjih primerih raba zaimka **kateri**/katera ni primerna.

KDAJ PA LAHKO UPORABIMO ZAIMEK KATERI?

1. Kadar izrazimo svojino, ki je ne moremo izraziti s svojilnim pridevnikom.

Pisateljica, katere roman je navdušil bralce, je prejela nagrado. Košarkarji, katerih igra je odlična, so navdušili celo Evropo. Dekle, katere mater poznam, je pomagalo poškodovanim v hudi prometni nesreči.

2. Ko ob oziralnem zaimku rabimo predlog.

Policisti so prijeli storilce, pri katerih so našli dokazni material. Policisti so prijeli storilce, za katere so sumili, da so vlomili. Kaznovali so dijake, o katerih se je govorilo, da so popivali v šoli.

Včasih pa je raba oziralnega zaimka **kateri** napačna za izražanje svojine.

Moški, katerega sestro sem srečala danes, je moj sodelavec.

Pri osebah moškega spola v ednini se zaimek **kateri** zamenja z zaimkom **čigar**.

Moški, čigar sestro sem srečala danes, je moj sodelavec.

Zaimek **čigar** uporabljamo samo pri osebah moškega spola v ednini, ne pa tudi pri predmetih.

Stol, čigar noga je počena, ni varen za sedenje. (narobe)

Stol, katerega noga je počena, ni varen za sedenje. (pravilno)

Lahko pa zapišemo ali povemo drugače in se s tem izognemo možnosti za napako.

Stol s počeno nogo ni varen za sedenje.

Vidite, kako preprosto je to, če poznamo pravila. Upam, da bo zdaj za vas v knjižnem jeziku ena težava manj! ●

Če naletite na kakšen trd oreh v zvezi z rabo jezika, ki ga ne znate streti sami, mi pišite na: troj3@gmail.com in potrudila se bom, da boste dobili odgovor.

Tamara Rojc, prof. slovenščine

BISTRIŠKI ODMEVI – AVGUST 2018

ŽEPZ PREM IN »SLOVENIJA NA OHRIDU«

Sezona 2017/2018 je bila za ŽePZ Prem bogata z nastopi. Zvrstilo se jih je kar enajst. Sodelovale smo na različnih prireditvah in imele tudi samostojni koncert. Zaključni nastop sezone smo imele v Makedoniji v Ohridu na festivalu Slovenija na Ohridu.

Slovenija na Ohridu je prireditev, ki je potekala od 23. do 26. junija v mestu Ohrid – letos že tretjič zapored. Obvestilo o prireditvi smo dobile spomladi preko JSKD in se nanj odzvale. Končno število udeležencev festivala je bilo 800. Združeni smo bili v tridesetih društvih – pevski zbori in druge vokalne zasedbe, orkestri, tamburaške skupine, folklorne skupine, mažoretne in igral-ska skupina ter aktiv žena. Organizacija namestitve, nastopov in drugih dogodkov je bila velik zalogaj, ki pa so ga organizatorji iz Slovenije in Makedonije izpeljali brezhibno, za kar se jim iskreno zahvaljujemo. Festival je potekal pod pokroviteljstvom slovenske ambasade v Makedoniji in veleposlanika dr. Milana Jazbeca, častni pokrovitelj festivala pa je bil predsednik Republike Makedonije dr. Gjorgje Ivanov.

Prvi dan festivala je bil spoznavni večer skupin s povorko skozi mesto, ki pa smo ga zamudile, saj smo potovale z letalom iz Zagreba ravno na ta večer in prispele v Ohrid v nočnih urah. Naslednja dva dneva so se zvrstili: izlet z ladjo do Sv. Nauma in voden ogled Ohrida, v večernih urah 24. junija svečana proslava ob slovenskem dnevu državnosti, naslednji

večer pa koncertni nastop, kjer smo v skupini pevskih zborov in skupin nastopile tudi mi s svojim programom *Z domačega dvorišča preko Slovenije v poletno noč*, ki smo ga pripravile z zborovodkinjo Meto Kirn. Pele smo 6 pesmi – najprej pesmi domačih avtorjev (*Prem je vasica sanjava* – Matjaž Vrh, Dimitrij Grlj; *Bom roža in drevo* – Danica Pardo, Dimitrij Grlj; *Beri, beri rožmarin zeleni* – ljudska, Saša Boštjančič), eno umetno in eno ljudsko iz slovenskih logov (*Pojdem na ravno polje* – Tone Pavček, Radovan Gobec; *Kam pa to pride* – ljudska, Janez Močnik) in popevko (*Poletna noč* – Elza Budau, Urška Kranjc). Poletna noč 25. junija ni bila nič kaj poletna. Zaradi dežja in hladnega vremena smo bili prisiljeni izpeljati koncert v cerkvi namesto na odprti sceni. Streho in prostor nam je nudila katoliška cerkev sv. Cirila in Metoda, kar nam je pravzaprav ustrezalo, saj sta bili ozvočenje in akustika v tej prijetni cerkvi odlični. Vse skupine na tem koncertu so imele zanimive in kvali-

tetne programe, tako da smo tu preživeli štiri čudovite ure in uživali ob odličnih in domiselnih izvedbah različne zborovske glasbe.

Predzadnji dan našega bivanja je bil namenjen počitku in pohajkovanju po Ohridu, zvečer pa še druženju na obali Ohridskega jezera in podelitvi priznanj, a nam tudi tokrat vreme ni bilo naklonjeno. 27. junija smo začele potovanje proti domu že v zgodnjih dopoldanskih urah in se vrnile domov pozno zvečer utrujene, a zadovoljne, da nam je uspelo izpeljati zastavljeno nalogo, in polne prijetnih vtisov. Prepričane smo, da smo na prireditvi uspešno dodale kamenček v mozaik domačih kulturnih biserov in tako pomagale pri prepoznavanju, izmenjavi in spoštovanju različnega kulturnega bogastva.

Rade bi se iskreno zahvalile Turistični agenciji Oaza, kjer so prijazno organizirali naše potovanje.

Ker je bilo naše potovanje in bivanje v Makedoniji tudi precejšen finančni zalogaj, smo zaprosile za pomoč. Odzvali so se: SAOP, Šempeter pri Gorici; Plama-Pur, Podgrad; Termoplasti Plama, Podgrad; Banka Intesa SanPaolo; Boris Žele, s.p., Pivka; MFM Intarzija, Prestranek; Občina Pivka; Veterinarska. ambulanta Jata, d.o.o., Pivka, Neverke. Iskreno se zahvaljujemo za vse donacije TIC-u Ilirska Bistrica in Občini Ilirska Bistrica za promocijsko gradivo ter knjigo o Ilirski Bistrici, ki smo jo podarile organizatorjem festivala. ●

Danica Kirn

BISTRIŠKI KMETJE SLAVILI NA PIVŠKEM

Na sončno soboto, 30. junija, je Turistično društvo Pivka organiziralo Pivški shod s kmečkimi igrami. Dve dekleti in trije fantje z Ostrožnega Brda, Ilirske Bistrice in Kuteževega smo se združili v ekipo BBQ in sodelovali na kmečkih igrah. Ekipo smo sestavljali: Luka Butinar, Marko Šajn, Melita Volk, Peter Novak in Sandra Krebelj. Poleg nas so tekmovali še ekipe Trnje, Čezsoča, MFM Intarzija in Pivka.

Organizatorji so pripravili tri igre. V prvi igri je ena od deklet sedela v samokolnici, na ramenih je nosila tehtnico, na katero je drugo dekle naložilo čim več soli. Dva fanta sta potem prijela samokolnico vsak za svoj ročaj in jo mimo ovir peljala do cilja, kjer je sol raztovoril tretji fant iz ekipe. Igra je bila časovno omejena na pet minut, zmagala pa je ekipa, ki je do cilja pripeljala čim več soli. Pri tej igri smo zasedli četrto mesto s 6.70 kg »prešvercane« soli.

Pri drugi igri smo morali vsi člani ekipe na treh lesenih deskah pridrsati do cilja preko ovire. Na deskah smo bili postavljeni cikcak, zato smo morali pred začetkom igre naštudirati gibanje vsakega posebej, da smo se nato proti cilju čim hitreje premikali vsi skupaj. To se je obrestovalo, saj smo na cilj pridrsali prvi s časom 1:08.

Pri tretji igri smo v bazenu iz sena poiskali pet elementov za sestavo lesene gajbice. Vsaka ekipa je dobila kladivo. Barva kladiva je predstavljala barvo gajbice, katere elemente je bilo potrebno poiskati v senu. Vsak iz ekipe je šel do bazena iz sena enkrat in ko smo zbrali vseh pet elementov, smo pričeli gajbico zbijati skupaj. Sestavljeno gajbico smo napolnili s krompirjem in pohiteli z dostavo, ampak se nam je med potjo odtrgalo dno in krompir se je razletel po prizorišču. Mislili smo, da je vsega konec. Ob bučni spodbudi gledalcev smo pohiteli s pobiranjem krompirja, gajbici ponovno pribili dno in jo kljub vsem nezgodam na bale iz sena dostavili prvi.

Na končno razglasitev smo počakali ob dobri hrani in pijači, postreženi s strani

organizatorjev. Sodniki so na podlagi seštetih točk in nekaj odbitih kazenskih prišli do končnih rezultatov. Najprej smo bili na oder poklicani kot četrti, nato pa so se organizatorji opravičili za napako in nas razveselili s pravilnim rezultatom. Dosegli smo prvo mesto. Z enakim številom točk smo si delili prvo mesto z ekipo Trnje. Tretje mesto je zasedla ekipa Čezsoča, četrto ekipa MFM Intarzija, peto pa ekipa Pivka.

Čestitamo ekipi Trnje in vsem ostalim ekipam, ki so sodelovale. Da so bile kmečke igre tako zabavne, smo zaslužni vsi sodelujoči – tako organizatorji kot

tudi ekipe in gledalci. Skupaj smo preživeli res lep dan s soncem obsijan. Vse pohvale organizatorjem za izvedbo dogodka in hvala za lepe nagrade. Še naprej vam želimo uspešno organizacijo dogodkov in veliko nasmehov sodelujočih ter obiskovalcev, saj verjamemo, da to poplača ves vaš trud in energijo, vloženo v priprave. Pivka je bila to junijsko soboto polna dobre volje in naj bo tako še velikokrat.

Hvala in srečno! ●

Ekipa BBQ

KRATKA POLETNA ZGODBA ...

Vroče JE. Tako in drugače. Narava postaja še lepša kot spomladi, sonce boža vedno več gole kože. ☺ Odločil sem se napisati lahkotno, poletno in romantično zgodbo, ki se mi je to poletje najbolj vtisnila v spomin in je nastala po resničnih dogodkih.

Ko so se prve zvezde že prebujale na nebu nad našo vasjo, sem šel na kratek sprehod skozi vas. Vse kravjake in muhe, ki sem jih srečal na poti, raje pustimo pri miru, da ne pokvarimo romantike. Zunaj ni bilo veliko mladine, ker baje »fejstbuk« in instagram lepše zapolnita večere od igranja košarke, »med dvema ognjema« ali že davno pozabljenega »skakanja čez elastiko«. Je pa takrat na zidu ob cesti slonel moj dober kolega in sovaščan, zato sem stopil do njega, da spregovorim besedo ali dve v tistem lepem in romantičnem toplem večeru, saj sem na splošno še kar družabno in neškodljivo bitje. A pogovor se je tokrat zasukal v čisto drugačno smer, saj sva govorila zgolj in samo o denarju. Denar je poleg žensk meni osebno najljubša tematika, ker oboje prav v svojem osnovnem bistvu predstavlja žal pač eno in isto, kaj hočemo. ☺

»Poslušaj Vrh, denar ima samo dva možna oziroma znana tokova – ali gre od mene k tebi ali pa gre od tebe k meni. Konec. Pika. In vse se da ovrednotiti! Veš, jaz sem v številkah zelo dober!« mi je razlagal prijatelj svojo filozofijo in seveda sem poslušal z odprtimi ušesi in si vzel sekundo ali dve za razmislek ter takoj vrnil potezo »tri polja do kralja«. »V redu, prijatelj. Zelo si dober« v številkah in kot praviš, se vse da ovrednotiti. Midva večjih biznisov nimava in nihče od naju ni življenjsko odvisen od drugega. Pa mi povej torej tukaj in zdaj v številkah, se razume! Koliko je vreden najin ODNOS? To, da se razumeva in da sva v redu in se sploh pogovarjava. V ŠTEVILKAH, PRO-SIM!!!! OK? He, he, he! Tisti začuden pogled in odprta usta še danes vidim. ☺

»Ne, ne Vrh ..., tega se pa ne da ovrednotiti. Odnos je pa le samo odnos ...« ☺ »Kako da se ne da, če si mi tri minute nazaj rekel oziroma razlagal, da si zelo dober v številkah in da se da vse ovrednotiti?« sem še naprej vrtal in se zabaval, kajti dve potezi pred šah matom se je dobro tudi malo izzivljati nad sočlovekom. ☺ O teži mojega ega in značaja tudi ne bi bilo vredno izgubljati besed tukaj in zdaj. Seveda sem že takrat takoj vedel, da mi na postavljeno filozofsko vprašanje niti on niti moj brat z dvema končanima fakultetama in doktoratom iz znanosti ne bi znala odgovoriti. Nikakor! Vsaj ne v številkah!! ☺ No, očitno pa le nismo vsi tako zelo dobri v številkah, kot si včasih mislimo. ☺

Ko smo že pri ODNOSU, končajmo s tisto že prej obljubljeno kratko poletno zgodbo v verzih. Če že naš odnos s sosedi ni najboljši in je tudi v »številkah« precej ubog, pa je »bratska« rock pesem že malo boljša in predvsem hudomušna. Napisa-

na že 15 let nazaj, a še vedno aktualna kot takrat. Menim, da še danes v njej ni potrebno spremeniti niti besede. ☺

No, pa lep poletni morski in slan pozdrav za konec, kjerkoli se že namakate. Pravijo, da je za silo tudi »lavor« dober. ☺ // MV

FERRAGOSTA

Spet prišlo je poletje in vsak se sprašuje,
kam kdo gre zdaj na dopust.
Ma, tisti ki imajo od meseca do meseca,
pa dočakajo vsi v strahu avgust,
saj to je tak mesec, ko še piva je »slana«
in pleh je na cestah povsod.
Še glava je vroča in sence bi rab'la,
a baba pa sili na pot,
štiri kufre v avto in cunje za mulce.
Hrvati pa čakajo vse
Slovence, Bosance, Italijane in Nemce,
da dajo jim svoje srce,
tudi Čehe, Madžare, Slovake, Poljake
in druge turiste ..., se ve,
saj potem ko bo zima prišla do Kvarnerja,
spet bo pusto Jadransko morje.

REFREN

A zdaj ko tu je Ferragosta, ima svugdje svega dosta.

Ima puno novih gosta, zdaj ko tu je Ferragosta ... ☺ ●

M. Vrh

MOTO ZBOR

FEISTRITZ

BIKERS BUNCH

NOCTIFERIA

ILIRSKA BISTRICA - VRBICA

1.9.2018 at 22h

the right stuff part XIX...

free camping

PREBIRANJA

Vlasta Nussdorfer, Vrednote na odru življenja, Planet, Ljubljana 2008.

»Stiske človeške duše ne rešujejo nasveti, predavanja, knjige. Rešuje jih samo človek, ki je v nas. Potlačen čaka, da se mu približamo, ga dvignemo in z njim potujemo po poteh duhovne rasti, se zavemo svoje notranje moči in duhovne lepote, se z njima dvigamo v zavedanje svobode, osvobojeni **stiske in strahu**.«

Rudi Kerševan

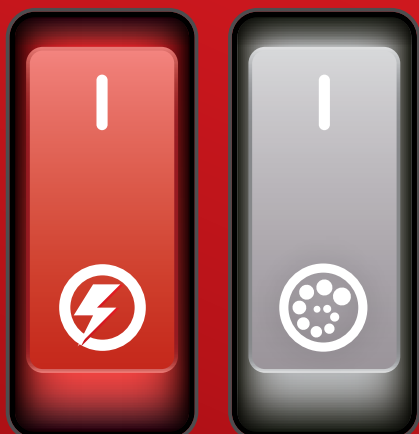
Pravzaprav bi se o današnjih vrednotah, če jih je še kaj, dalo razpravljati tedne. Predvsem čutimo pomanjkanje le-teh. Priznajte, vsaj tistim, ki imamo v žepu že nekaj let, pa nam prav nič ni po godu, če nas mulc, mula, sploh ne pozdravi/-ta, ko vstopita, ko srečata, ko pač. Pa ne gre za fanfare in rdeče tepihe in tudi ne samo za to, ampak za spoštovanje preprostih vrednot, ki so nam jih naši starši vcepljali skozi celo mladost v sveže buče. Pa o kakem prosim, hvala in podobnem niti ne bi preveč pisala. Naše življenje postaja eno samo ničemur podobno divjanje s košaro izgovorov, kako nimamo časa za nič, niti za sebe kaj šele za druge, in v tem stilu dalje. Moč vrednot je v darovanju, dobroti, sočutju, pomoči in morda ne toliko v ambicioznosti, npr. staršev, ki želijo otroke imeti v šolah, na tečajih, na inštrukcijah, v tujini, pa v hribih, na morju, taborih, tenisu, karateju, pri pevskem zboru, nogometu in roketu, pa slediti trendom, navezovati stike, pa če otrok ni v gimnaziji, je skoraj sramota. »Tudi, če ima še tako razvite ročne spretnosti, kaj mu bo strokovna srednja šola! Treba je vpisati, tekmovati, prispeti na cilj, ki je matura. Le to nekaj velja. Potem pa dirka na faks, nič kolegialnosti in prepisovanja. Če ni devetic, jih je pač treba dobiti. Povprečje naj bo visoko. No, pa smo spet tam, kje bomo dobili službo? Kako bo s poroko, pa domom, krediti, limiti, potovanji, avtomobili, skladi ... Oh,

kako smo že utrujeni od te ambicioznosti. Sprašujemo se, kje je tista prava in zdrava meja, da bi znali izbrati srednjo pot,« pridodaja skoraj vsem znana avtorica pričujoče knjižice. Res je, za vse v življenju so meje, zdrava mera, cilji, ki jih dosežemo preko izkušenj. Ne da se preseči samih sebe in cilj ne opravičuje sredstev. Naš svet preplavlja ena sama dvoličnost. Zgražamo se nad migranti, ki so takšni in drugačni, po drugi strani prirejamo dobrodelne koncerte, prireditve, nastope. Zaradi slabe vesti? Daril otroci in tudi odrasli niso preveč veseli, saj imajo vsega na pretek in ničesar nikomur ne primanjkuje. Pa vendarle so ravno darila tista, ki razveseljujejo, če so skromna, narejena lastnoročno, dana iz srca. Vendar se dajanja uči od malih nog. Kako kažemo spoštovanje? Ga je sploh še kaj ostalo po kakih čudnih kotih? Kako kažemo poštenje? »Se v današnjem času splača biti pošten?« vas slišim spraševati. Vse bolj se nam dozdeva, da smo reveži, potisnjeni v svet premetenih bogatunov, nepoštenih delavcev in raznoraznih t. i. direktorjev. Vendar vemo, da ne moremo biti vsi tam gor. Na vrhu. Tam so viharji najhujši. Ni nam potrebno prizadevati si postati Nekdo. To smo ali pa nismo. Poštenja in spoštovanja bi se naj ne kupovalo za denar. Ampak ... Pomembno je živeti za trenutek in delati, kar nam je všeč in ker to radi počnemo ne zaradi drugih, ki so jim vrednote tako ali tako postale nekaj tujega, čudaškega. Lepo, dobro, plemenito je tisto, kar nam je prijetno, ne zaradi slave, ugleda ali podobnih tralalajk. Kdo je še pravičen? Naši sodniki že ne. Kdo je še strpen? Nekateri že, jih pa ni veliko. Polni smo lepih besed, ki jih trosimo drugim z

mano vred, malo manj smo potrpežljivi, če nam drugi želijo nasuti lepih besed. Takrat zahtevamo. K dobri in plemeniti vzgoji pa pač sodi tudi pohvala in hvalimo takrat, ko je pohvaljeni še živ, če se le da. Ampak, je bolje biti pameten ali lep? V današnjih časih vemo pravi odgovor že na pamet, če pa malce razmislimo ... Ljubezen je najlepše mogoče čustvo in potrebno ga je doživeti. Če si obenem zaljubljen optimist, pa si kot človek dobrodošel povsod. V pehanju za časom, zaslužkom, materialnimi dobrinami, uspehom, kariero spregledamo in pozabimo na vrednote. Življenje je ne nazadnje doživljanje odnosov. »Še nekaj pogrešam. Tisto preprosto in iskreno prijaznost in potrpežljivost. Tudi za prijaznost ni treba narediti veliko. Ali zmoremo biti takšni? Predstavljajmo si samega sebe takega, kakršni bi radi bili. Vtisnimo si to podobo v srce. Imejmo jo vseskozi pred očmi. Potem premislimo, kaj moramo storiti, da bi iz najboljšega, kar nosimo v sebi, zgradili osebo, kakršna bi radi bili. Naj bo to naša inspiracija!« zaključí Nussdorferjeva. Sama pa pravim, da pozabljamo na sočloveka. Beseda iskrenost je le še prazna beseda, ki jo žvečijo po ustih ravno neiskreni. Nasmeh. Zahvala. To. In še veliko tega. Hvala tudi vam, ki berete moje kolumne, pa kakršnekoli vrednote premorete.

Objem do naslednjega branja. ●

Patricija Dodič

MEDTEM KO VI
UŽIVATE V KAVI,
VAM MI OPRAVIMO
PREKLOP

Obiščite bencinski servis Petrol
Ilirska Bistrica in si zagotovite
**prihranek pri elektriki in
zemeljskem plinu.**

**BREZPLAČNA
KAVA OB
PREKLOPU!**

www.petrol.si/preklop

PETROL

Energija za življenje

USPEŠNO LETO ZA OŠ PODGORA KUTEŽEVO

Osnovna šola Podgora Kuteževo je že vrsto let vključena v različne državne in mednarodne projekte. Dokazujemo, da si kljub majhnosti zaslužimo nazive Ekošola, Zdrava šola, Planetu Zemlja prijazna šola, Simbioza šola ter Kulturna šola, na kar smo zelo ponosni.

V program *Ekošola* smo vključeni že deset let. Program je namenjen večanju ozaveščenosti o trajnostnem razvoju v šoli in lokalni skupnosti. Pri učencih razvija odgovoren odnos do okolja in narave. Sledi tudi drugim ciljem, kot so: kreativnost, inovativnost, učinkovita raba naravnih virov, razvijanje pozitivnih medsebojnih odnosov, zdrav način življenja. V okviru projekta učenci tekmujejo v *Ekovizitu*; likovno ustvarjajo na razpisane teme; berejo knjige z ekološko tematiko in skrbijo za urejeno okolico šole. Na šoli vsa leta zbiramo zamaške za dobrodelne namene ter odpadne kartuze in tonerje. Zelo uspešni smo v akcijah zbiranja starega papirja.

Od leta 1997 smo vključeni v *mednarodni projekt zdravih šol*, ki izstopa po poudarjanju socialnih ciljev in podpira vsestranski razvoj dobrih medsebojnih odnosov med učitelji in učenci. V okviru projekta se povezujemo z Zdravstvenim domom Ilirska Bistrica, ki izvaja različne preventivne dejavnosti. Posebej izstopa sodelovanje z ekipo nujne medicinske pomoči in z gospo Andrejo Rebec, ki izvaja delavnice za učence in delavce šole. Učencem skušamo omogočiti vsestranski razvoj, učimo jih nenasilne komunikacije, razvijanja socialnih veščin in reševanja problemov

iz vsakdanjega življenja. Skrbimo za varno in zdravju naklonjeno šolsko okolje, za prometno varnost, za zdravo in kakovostno prehrano ter spodbujamo zdrav način preživljanja prostega časa.

Šola nosi tudi naziv *Planetu Zemlja prijazna šola in vrtec*. To je projekt, ki sodelujočim pomaga na njihovi poti k ohranjanju naravnega, kulturnega in nacionalnega izročila Slovenije, razvija zdravo samopodobo posameznika ter spoštljiv in odgovoren odnos človeka do okolja in narave. Učenci sodelujejo v različnih dejavnostih. Letos smo med drugim izvedli delavnice o zdravi prehrani s Tamaro Urbančič in projekt *Eko beri*.

Šola je vključena tudi v vseslovensko akcijo *Simbioza med generacijami*. Gre za model računalniških delavnic za starejše, kjer se učijo od mladih in v enem tednu spoznajo osnove uporabe računalnika. Šola s svojimi učenci dvakrat v šolskem letu izvede računalniške delavnice za starejše.

V letošnjem letu smo dokazali, da si ponovno zaslužimo tudi naziv *Kulturna šola*. Podeljuje ga Javni sklad RS za kulturne dejavnosti (JSKD) v sodelovanju z Zvezo kulturnih društev Slovenije. Aktivni smo na glasbenem, likovnem, gledališkem, folklornem področju in

novinarstvu. V letošnjem letu je zaživel šolski radio, posebno pozornost pa namenjamo ohranjanju kulturne dediščine v okviru pouka, pri prireditvah in projektih. Ponosni smo na učenko Lano Vrh, ki se je že drugič uvrstila v finale literarnega natečaja *Rima raja* in na dva filma, ki sta nastala v okviru projekta *Mreže šol parka Škocjanske jame*. Učenci so pod mentorskim vodstvom posneli film o varovanju reke Reke, ki je bil predstavljen na mednarodnem srečanju vseh sodelujočih in na mednarodni konferenci UNESCOVEGA programa Človek in biosfera (MAB). V sodelovanju s Parkom Škocjanske jame so kot primer vseživljenjskega učenja izvedli intervju z eno izmed krajanek. Izpostavili so pomen izmenjave znanja med starejšimi in mladimi in hkrati svoj ponos, da živijo v tem kraju v sožitju z njegovo naravno in kulturno dediščino. Film ima naslov *S ponosom delim (Proud to share)* in je bil podnaslovljen v angleščini. Izbrali so ga za predstavitev na mednarodni konferenci biosfernih območij (programa MAB) v New Yorku in na Sumatri. ●

Rolih, B. Boštjančič Baša

PESTRO DOGAJANJE OB KONCU ŠOLSKEGA LETA V VRTCU PRI OŠ TONETA TOMŠIČA KNEŽAK

Prišel je mesec maj in z njim toplejše vreme, daljši dnevi, preživljanje časa na prostem in pričakovanje poletnih počitnic. Tudi v našem vrtcu smo se razveselili vsega tega in dogajanje še bolj popestrili.

V maju so otroci preživeli večer v vrtcu. Preizkusili so se v tekmovanju v štafetnih igrah, jedli pico, zaplesali v disku in

se sprehodili v temi z lučkami. Za pravo navdušenje pa je poskrbel čarovnik Jole Cole.

V soboto, 2. junija, so otroci skupaj s starši odšli na končni izlet v *Guliverlandijo* in se tam zabavali na različnih igrah.

Od šolskega leta 2017/18 so se v juniju z zaključno prireditvijo poslovili otroci vseh treh skupin. Predšolski otroci iz skupine *Sončki* so zaigrali igrice *Medvedek gre v šolo* in zaplesali ob pesmi *Cici maturantje*. Otroci iz skupin *Mavrice* in *Zvezdice* pa so nastopili s petjem in plesom. Za konec so se vsi posladkali s sladoledom. ●

Strokovne delavke iz Vrtca pri OŠ Toneta Tomšiča Knežak

PLESALKI ŠPELA IN LANA BRONASTI NA EVROPSKEM PRVENSTVU

Od 30. junija do 1. julija je v Helsinkih na Finskem potekalo ECU evropsko prvenstvo 2018. Slovenske barve sta na evropskem prvenstvu skupaj s plesno skupino *Dolls* iz Nove Gorice zastopali tudi predstavnici plesne skupine *Pume* iz ŠD Freia iz Ilirske Bistrice – Lana Božič in Špela Čekada.

Lana in Špela, ki v ŠD Freia plešeta že vrsto let, sta se skupaj s plesno skupino *Dolls* na evropskem prvenstvu odrezali več kot odlično. Plesna skupina *Dolls* je osvojila tretje mesto v kategoriji hip hop in šesto mesto v jazz kategoriji.

ŠD Freia in plesna skupina *Pume* se zahvaljujeta plesni skupini *Dolls* za neopozabne izkušnje ter sponzorjem, donatorjem in vsem ostalim, ki so jim kakorkoli pomagali do uresničitve njihovih

sanj. Evropsko prvenstvo jim bo tako ostalo v zelo lepem spominu.

Iskrene čestitke plesalkam! ●

Kristina Prosen, ŠD Freia

HARIJSKI KOŠARKARJI V FINALNEM OBRAČUNU NADVLADALI KOČANSKO IZBRANO VRSTO

poslastico. Uspešni strelci Harijskih novic so bili Matjaž Ujčič, ki je mrežo zatresel kar devetnajstkrat, sledila pa sta mu Zvonko Boštjančič s dvanajstimi koši in Uroš Ujčič, ki je bil uspešen desetkrat. Sedem zadetkov je prispeval Luka Penko, Simon Škoberne pet, Boris Železnik in Janez Volk sta dosegla tri zadetke, Klavdij Ujčič in Dejan Baša pa sta zabila dvakrat.

Ekipa Kočanije je morala priznati premoč uigrani harijski ekipi in hkrati napovedala »revanš tekmo« v prihajajoči sezoni. ●

Klavdij Ujčič

Ob zaključku sezone 2017–2018 v rekreativni košarki je športna ekipa Harijskih novic premagala ekipo Kočanije s končnim rezultatom 63 : 46. Tekma je bila odigrana 26. marca v športni dvorani v Kuteževem.

Čeprav se je ekipa *Kočanije* dobro borila, ni imela pravih možnosti proti viso-

kim igralcem *Harijskih novic*, ki so zbranim gledalcem priredili pravo športno

TEKAŠKO DRUŠTVO BISTRČ

Tekaško društvo Bistrč vabi vse aktivne posameznike in tiste, ki bi želeli postati aktivni, da se nam pridružite in skupaj z nami naredite nekaj zase.

- tekaško delavnico z Urbanom Pra-protnikom (22. 9. na stadionu Trnovo, informacije Gregor 041 290 267),
- zimsko tekaško vadbo (pričetek oktobra, telovadnica Kuteževo, informacije Gregor 041 290 267),
- skupne teke v bližnji okolici (redna objava na FB strani TD Bistrč).

Vabljeni, da se nam pridružite! ●

V *Tekaškem društvu Bistrč* bomo do zaključka leta organizirali:

- pripravo in organizirano udeležbo na *Ljubljanskem maratonu* (28. 10.) in na drugih tekaških prireditvah,
- tekaško vadbo za začetnike (pričetek zadnji teden v avgustu, informacije Manica 040 187 974),

- sodelovanje pri vseslovenskem športno-dobrodelnem projektu Bogomirja Dolenca *42 maratonov v 42 dneh* (13. 9. v centru Ilirske Bistrice),
- *European Fitness badge (EFB) testiranje* (21. 9. ob 18.30 v telovadnici OŠ Dragotina Ketteja, informacije Manica 040 187 974),

Več informacij o dejavnostih društva, članstvu in dogodkih dobite na spletni strani društva <http://tdbistrč.org> ali na FB Tekaško društvo Bistrč.

AKTIVNOSTI KOŠARKARSKEGA KLUBA PLAMA-PUR V JULIJU

TIMON BUBNIČ V SLOVENSKI DRŽAVNI REPREZENTANCI U15

Slovenska reprezentanca fantov do 15 let je v petek in soboto odigrala dve prijateljski tekmi z reprezentanco Srbije.

Slovenci so morali na obeh tekmah priznati premoč svojim nasprotnikom. Za reprezentanco U15 je na turnirju v Kragujevcu v Srbiji nastopal tudi član našega kluba Timon Bubnič, ki je dobro izkoristil priložnost in dokazal, da se v našem klubu dela kvalitetno z mladimi. Timon je nastopil v Slovenskem dresu s številko 8.

REZULTATI TEKEM

Petek, 13. julij:

SRBIJA : SLOVENIJA: 81 : 61
(18 : 18, 14 : 18, 29 : 12, 20 : 13)

Strelci za Slovenijo: Oberlajt 12, Pajntar in Mirtič po 10, Bubnič 8, Sivka 6, Jug in Haskić po 5, Jugovac 3, Filipič 2, Švigelj, Beganovič, Artuković.

Sobota, 14. julij:

SRBIJA : SLOVENIJA: 79 : 51
(19 : 16, 16 : 9, 29 : 14, 15 : 12)

Strelci za Slovenijo: Mirtič 17, Oberlajt 10, Haskić 7, Pajntar 6, Jugovac 4, Filipič 3, Sivka in Jug po 2, Bubnič, Švigelj, Beganovič, Artuković.

SAVUDRIJA 2018 – POLETNI KAMP

Vsako leto na koncu sezone za naše igralce in igralke organiziramo poletni košarkarski tabor na morju. Letos smo v tednu od 9. 7. do 13. 7. 2018 izpeljali že sedmega zapored. Letovali

smo v Savudriji v kampu Veli Jože. Prijeten ambient v bungalovih pod velikimi iglavci nam je nudil prav vse za uspešno izpeljavo aktivnosti. Na razpolago smo imeli kar 5 košarkarskih igrišč, oddaljenih le korak od hišic, v katerih smo spali. Plaža je bila urejena, vstop v vodo prijazen, voda topla in čista ter ne preveč globoka. Hrana je bila odlična. Jedli smo štirikrat na dan. Tabora se je udeležilo 43 otrok iz naše košarkarske šole (od 1. do 9. razreda), zanje pa so skrbeli štirje trenerji. Otroci so trenirali v štirih vadbenih skupinah s starostno prilagojenim programom. Med tednom so se med seboj pomerili v številnih tekmovanjih, skupaj pa smo opravili okoli 40 vadbenih enot, povezanih s košarko. Prosti čas smo zapolnili z aktivnostmi ob in v vodi. Ogledali smo si polfinalni tekmi svetovnega nogometnega prvenstva; se zabavali na vodnih igralih; pohvalimo pa se lahko tudi s čistilno akcijo, s katero smo presenetili tako turiste v kampu kot tudi samo vodstvo in osebje kampa Veli Jože. Imeli smo se najboljše, poskrbeli pa bomo, da se bomo imeli v prihodnjem letu še lepše. ●

KK Plama-pur
Katja Manias, PR

VPIS V PLESNO SKUPINO PUME

3. 9. 2018 ob 18.30

športna dvorana Dom na Vidmu

Starostne skupine:
4-5 / 6-7 / 8-11 / 12-16 / 16 +

INFO

- 041 562 703 (Mojca) • sd.freia@gmail.com •
- <http://www.pumedance.com/> •

lodnevnega izleta, kjer
smo po poteh muzeja na

prostem *Kolovrat* čez jarke
kozi tunele prestopili celo itali-

jansko mejo. Na ta dan smo vstopili tudi v park Tolminska korita, kjer smo občudovali sotesko rek Tolminke in Zadlaščice. Tu smo prečkali tudi Hudičev most, razpet kar 60 metrov nad reko Tolmino.

Pozabili nismo niti na večletno taborno tradicijo. Na dan krsta in proge preživetja smo medse sprejeli pet, sedaj čisto pravih tabornikov z novimi taborniškimi imeni. Krst smo po tradiciji zaključili s slavnostno večerjo. Zanj in za vse ostale kuharske specialitete letošnjega taborjenja se iskreno zahvaljujemo našemu tabornemu kuharju Rihardu Baši. Iskreno se zahvaljujemo tudi Dragu Hafnerju, ki nam je v kuharjevi odsotnosti velikodušno priskočil na pomoč.

Za zadnji večer letošnjega taborjenja smo prihranili sedaj že kar staro šego – poroke, ki pa so se letos dvignile na višjo stopnjo. Postale so namreč medrodovne, saj smo jih organizirali skupaj s taborniki iz Sežane, pridružili pa so se nam tudi člani predhodnice *Društva tabornikov Rod pusti grad Šoštanj*. ●

Lea Morano, RSR

Taborniško leto »Društva tabornikov Rodu snežniških ruševcev Ilirska Bistrica« doseže svoj vrhunec na vsakoletnem poletnem taboru. To je edinstveno doživetje, kjer taborniki vseh starosti preživimo 10 dni izven domačega okolja, obkroženi z naravo, v dobri družbi, z željo po novih izzivih in dogodivščinah.

Letos je 42 ruševcev taborilo od 10. do 19. julija na tabornem prostoru v Čezsoči. Da bi si poletne dneve še bolj popestrili, so si poleg našega tabora šotore postavili taborniki iz *Društva tabornikov Rod kraških jrt Sežana*. Pestra družba je poskrbela za čisto nove izkušnje taborjenja in polepšala marsikateri skupni večer. V svoj imenik smo dodali nove obraze in podaljšali svojo verigo prijateljev.

Taborniški vsakdan se je začel z jutranjo telovadbo, ki ji je sledil jutranji zbor z dvigom zastave. Po zajtrku se je pričel taborniško obarvan program ali tako imenovana gozdna šola. V tem času so člani že pridobljena znanja uporabljali v praksi in pridobili nova. Srečevali so se z novimi izzivi in jih premagovali s skupnimi zamislimi, pogumom in sodelovanjem. Preizkušali so se v taborniških veččinah, kot so: lokostrelstvo, postavljanje in kurjenje ognja, postavljanje bivaka in pionirskih objektov. Zaživel so z naravo in se zamotili z novimi odkritji. Med dopoldansko in popoldansko gozdno šolo smo se vsi taboreči zbrali za opoldanski zbor in kosilo ter prosti čas preživel ob igranju iger, pisanju pisem za taborno pošto, izdelavi vodovih koticov, kjer smo izvajali vodov program, in ob kopanju v mrzli reki Soči. Zadnji večerni zbor in spust zastave sta bila izvedena pred večerjo. Sledil je večerni program, med katerim se vedno rodijo novi spomini ob zvoku kitare, petja in prasketanju toplega ognja.

Taborečim beseda dogodivščina vsekakor ni bila tuja. Že na začetku taborjenja smo se udeleženci po starostih za eno noč odpravili izven tabora, kjer smo si morali postaviti bivač, pre-

GIMNAZIJCİ BISTRIŠKE GIMNAZIJE NA SPLOŠNI MATURI 2018 PONOVO NAD SLOVENSKIM POVPREČJEM

V spomladanskem izpitnem roku je splošno maturo uspešno opravilo vseh 17 bistriških gimnazijcev in gimnazijk.

100 % uspeh naših maturantov in maturantk je v primerjavi z deležem uspešnih maturantov in maturantk na državni ravni, ki znaša 93,67 %, upravičen razlog za veselje. V povprečju so maturanti in maturantke Gimnazije Ilirska Bistrica dosegli 20,0 točk.

Iskrene čestitke, dragi maturanti in maturantke!

Želimo vam lepe počitnice in se veselimo ponovnega snidenja z vami v septembru na družabnem srečanju maturantov in maturantk generacije 2018. ●

Vodstvo šole

TEHNIKI RAČUNALIŠTVA USPEŠNO OPRAVILI POKLICNO MATURO

V petek, 6. julija 2018, so se na Gimnaziji Ilirska Bistrica zbrali maturanti 6. generacije programa tehnik računalništva na podelitvi spričeval spomladanskega roka poklicne mature 2018 in tako zaključili štiriletno srednje strokovno izobraževanje.

Poklicno maturo je v spomladanskem roku opravljalo 13 dijakov programa tehnik računalništva. Uspešnih je bilo 12 dijakov oziroma 92 %. Najuspešnejša med njimi sta bila **Žiga Požar** in **Danijel Kovačič Grmek**, ki sta zbrala 21 od 23 možnih točk. Laskavi naziv »zlati maturant« se jima je izmuznil samo za eno točko. Do naslova zlatega maturanta sta dve točki zmanjkali Arminu Kremlu. Povprečno število točk je bilo 16,8, kar je nad slovenskim povprečjem, ki znaša 15,95 točk.

Dijaki so z uspešno opravljeno poklicno maturo pridobili naziv tehnik računalništva. Maturitetna spričevala sta

jim podelila tajnica šolske maturitetne komisije za poklicno maturo **Kajetana Tornič** in predstojnik Gimnazije Ilirska

Bistrica Gorazd Brne. Po podelitvi so se na njihovih obrazih zarisali zadovoljstvo, ponos in sreča. Rezultati letošnje poklicne mature kažejo na to, da so dijaki maturo vzeli resno in se dobro pripravili na pisne in ustne izpite. Profesorje so pozitivno presenetili, zato jim čestitamo v imenu celotnega učiteljskega zbora in želimo veliko sreče na prihodnji študijski oziroma poklicni poti.

Iskrene čestitke vsem našim maturantom poklicne mature! ●

Vodstvo šole

EKSKURZIJA NA DUNAJ

V četrtek in petek, 14. in 15. 6. 2018, smo se dijaki drugih letnikov gimnazijskega programa odpravili na ekskurzijo na Dunaj.

V četrtek smo v zgodnjih jutranjih urah z avtobusom odrinili iz Ilirske Bistrice. Po večurni vožnji mimo Ljubljane in Maribora smo dopoldne prispeli na Dunaj, kjer smo se najprej zapeljali po Ringu, ki ga obkrožajo mogočne znamenitosti: Opera, Trg Marije Terezije, Umetnost-

baročnih mojstrov – dvorca Schönbrunn, kjer smo si ogledali zunanost zgradbe, se sprehodili po vrtu, okrašenem s prekrasnimi vodnjaki, kipci bajeslovnih bitij in grmičastimi labirinti. Razdelili smo se v dve skupini in si ogledali Schönbrunnski živalski vrt in bližnji

Tehniški muzej. Kasneje smo se ustavili pred zanimivo hišo, ki jo je zasnoval in preoblikoval avstrijski umetnik, slikar in arhitekt Hundertwasser. Stavbi poseben izgled dajejo okna različnih velikosti in nenavadne oblike. V poznih popoldanskih urah smo se zapeljali še preko Donave, mimo palače Organizacije združenih narodov do Obdonavskega parka in počasi odrinili domov.

Ekskurzija je bila poučna in zabavna, dijaki pa smo na Dunaju zelo uživali. ●

Mia Valenčič, 2. A/IB

nozgodovinski in Naravoslovni muzej ... Izstopili smo pri palači Belvedere, kjer smo si ogledali zbirko slik Gustava Klimta. Obiskali smo muzej umetnostne zgodovine, se sprehodili po Koroški ulici in si ogledali Katedralo sv. Štefana. V grobnicah Habsburžanov smo osvežili znanje zgodovine, pot pa nas je ponesla tudi do Hofburga, rezidence cesarske družine. Obiskali smo tudi cerkev sv. Avgušтина, dan pa zaključili v hotelu, kjer nas je čakala azijska večerja. Večer smo izkoristili za druženje v okolici hotela, nato pa smo legli k počitku. Drugi dan je zajtrku sledila vožnja do ene izmed najbolj znanih dunajskih

Gimnazija Ilirska Bistrica v sodelovanju s Klubom študentov Ilirska Bistrica pripravlja

SEJEM RABLJENIH UČBENIKOV

GIMNAZIJA ILIRSKA BISTRICA, »Klub« šole (pritličje)
Ulica IV. armije 1, Ilirska Bistrica

petek, 7. september 2018
18.00–20.00: ODDAJA RABLJENIH UČBENIKOV

sobota, 8. september 2018
10.00–12.00: PRODAJA RABLJENIH UČBENIKOV
13.00–14.00: VRAČILO NEPRODANIH UČBENIKOV

KOLEDAR DOGODKOV V AVGUSTU IN SEPTEMBRU

27. avgust ob 19. uri	Pilates, Petra Erjavec, Park Nade Žagar
28. avgust ob 19. uri	Hard body, Robert Brožič, Park Nade Žagar
29. avgust ob 19. uri	Funkcionalna vadba, Tjaša Savkovič, Park Nade Žagar
30. avgust ob 19. uri	Kbands training, Fitnes studio M, Park Nade Žagar
31. avgust ob 19. uri	Zumba, Martina Sakelšek Čekada, Park Nade Žagar
31. avgust–2. september	Gorsko-hitrostna dirka Petrol Ilirska Bistrica
31. avgust–2. september	19. MOTO SREČANJE, Hladno pivo, Vrbica, Feistritz BBK
7. september ob 19. uri	Predstavitve najnovejšega slikarskega projekta <i>Ekran</i> , Bakrat Arazyan, Galerija Doma na Vidmu
8. september ob 19. uri	Koncert duhovne glasbe <i>Akadskega pevskega zbora Zittau /Görlitz</i> (Nemčija), cerkev sv. Jurija, Ilirska Bistrica
13. september	Sodelovanje pri vseslovenskem športno-dobrodelnem projektu Bogomirja Dolenca <i>42 maratonov v 42 dneh</i> , center Ilirske Bistrice
15. september ob 9. uri	Do zdravja s skupnimi močmi, Dom na Vidmu
21. september	European Fitness badge (EFB) testiranje, telovadnica OŠ Dragotina Ketteja, info. Manica 040 187 974
22. september	Tekaška delavnica z Urbanom Praprotnikom, stadion Trnovo, info. Gregor 041 290 267
22. in 23. september	Kmetijska tržnica, parkirišče OŠ Antona Žnideršiča
26. september ob 18.30	Razvoj in prenova vasi, Mala dvorana Doma na Vidmu
30. september	Bučijada, KETŠD Alojzij Mihelčič, Harije

Ugasnila je luč življenja,
se prižgala luč spomina,
ko ostaja v srcu tiha,
skrita bolečina ...

ZAHVALA

ALOJZ MIKULETIČ,

po domače Mežnarjev iz Harij (1930–2018)

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in nonota se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znanjem za vse tople besede, izrečena sožalja, za darovane sveče in cvetje ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Zahvala tudi pogrebnim storitvam JP Komunala Ilirska Bistrica, ZD Ilirska Bistrica, pevskemu zboru za odpete pesmi ob grobu in v cerkvi, duhovniku Gašperju Naglostu za opravljen obred in Marjetki Kljun Terčon za ganljiv poslovilni govor.

Posebno se zahvaljujemo Mileni Vičič in Milici Samsa za vsestransko pomoč pri pogrebu, Jožici Zadnik in Danilu Zadniku za darovano cvetje ter dr. Mariji Pejčkovič za vso podporo in tolažbo v času njegove bolezni.

Naj počiva v miru.

Žalujoci: žena Julijana, sin Vladimir, hčeri Damijana in Julijana z družinama

**ROKOMETNO DRUŠTVO
CEPELIN**

VABI K VPISU

**DEKLICE LETNIKA
2005 IN MLAJŠE**

041 609 526 in 040 832 244

info@cepelin.si

NAGRADNA KRIŽANKA BISTRIŠKIH ODMEVOV

							AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	VMESNA RAZDALJA, RAZMIK	KRAJ PRI KOČEVJU	LEPOTA	MORALNA NAČELA	POT, PO KATERI LAHKO TEČE ELEKTRIČNI TOK	NEPROFE- SIONALKA
							OKRAS V OBLIKI STILIZI- RANEGA CVETA						
							RAZTELE- ŠEVALEC						
							RASTLINA Z NEOLE- SENELIM STEBLOM						
							GALOP						
							CESTNO VOZILO						
VNETJE BEDRNEGA ŽIVCA, IŠIAS		POVEČANJE, PORAST	PESNICA ŠKERL	FANT NA KOTALKAH		ANŽE KOPITAR	MAJHEN JEZ ORODJE ZA KOŠENJE TRAVE			JAPONSKO ŽGANJE LOČEN PROSTOR V LOKALU			
HRVAŠKO NAFTNO PODJETJE				KVALITETA							ROBERT REDFORD PRIMORSKA ENOLONČ- NICA		
PLOD, SADEŽ				SKELET						TOČENJE SOLZA			
				ZVRST JAMAJŠKE GLASBE						RADO SIMONITI			
VELIKO LISTNATO DREVO S HRAPAVIM DEBLOM					ŠTEVILO 100				POT ZA TIRNA VOZILO KMEČKO POSLOPJE				
					FILMSKA ZVEZDA V AMERIKI								
ISAAC ASIMOV			JAPONSKI SMUČARSKI SKAKALEC (NORIAKI) IND. ASKET					LASTNINA AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA O'NEAL				MOŠKI, KI SE OBLAČI V ŽENSKO, TRANS- VESTIT	RAVNINA KROŽENJA PLANETA OKOLI SONCA
CESTNA PREVLEKA						OSTANEK POSEKA- NEGA DREVEŠA				ATA, OČE			
										BAKTERIJA V OBLIKI KROGLICE			
NAŠA TISKOVNA AGENCIJA				KIRSTIE ALLEY		ČEŠKI PISATELJ (KAREL) KRAŠKO VINO					ROBERT KRANJEC		
				GOZDNA ZVER							POČASEN ČLOVEK		
POMOČ: KVARTETA OZARK PENUŠA ZARAST	PETI DEL CELOTE	ŠTIRIVRSTIČ- NA KITICA SONETA LASTNIK RANČA								DRAG KAMEN			
										ORANŽADA			
PRED- STOJNIK VEČJEGA SAMOSTANA					VELIKA AVSTRAL- SKA PTICA ODSEV, SIJAJ				OBROČI ZA VKLEPANJE PLANOTA V OSREDNJEM DELU ZDA				
AMERIŠKI FILMSKI IGRALEC (JAMES ... JONES)				ŠKODLJIVA ŽUŽELKA							ZAMAŠEK ZA SOD		
				POJASNILO, PRIKAZ							HRUP, POMP		
TONI NIEMINEN			PLESALEC KOLA PISANA TROPŠKA PAPIGA					PRIRAST LESA V GOZDU OKRASNA TRAVA					
HUMO- RISTKA PUTRIH				RASTLINA S PERNATIMI LISTI CINDY LAUPER						VILICE ZA RIBOLOV			
										ANJA RUPEL			
VASE ZAGLEDAN ČLOVEK						EPOLETA							
MESTO V KAZAH- STANU OB ARALSKEM JEZERU						OBRABLJEN, PONOŠEN ČEVELJ							

Geslo nagradne križanke pošljite na naslov: **Bistriški odmevi, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica** s pripisom »Nagradna križanka«, **najkasneje do 17. septembra 2018.**

GOSTIŠČE MAŠUN poklanja 3 nagrade:

1. nagrada: kosilo za dve osebi | 2. nagrada: kosilo za eno osebo | 3. nagrada: sladica za dve osebi

Geslo prejšnje križanke: **PLANINSKI DOM NA SVIŠČAKIH.** Izžrebali smo tri nagrajence:

- GOLAŽ Z NJOKI IN SLADICO ZA DVE OSEBI prejme **BARBARA FRANK**, Vodnikova 7, 6250 Ilirska Bistrica,
- GOLAŽ Z NJOKI ZA DVE OSEBI prejme **LEANDRA CERAGONJA**, Smrje 4, 6255 Prem,
- SLADICO ZA DVE OSEBI prejme **MITJA MRŠNIK**, Smrje 39a, 6255 Prem.